

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)
της 7ης Ιουλίου 1999 *

Στην υπόθεση T-89/96,

British Steel plc, εταιρία αγγλικού δικαίου, με έδρα το Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από τους William Sibree και Philip Raven, solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Elvinger, Hoss και Prussen, 15, Côte d'Eich,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από την

Hoogovens Staal BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα το IJmuiden (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τον Erik H. Rijnacker Hordijk, δικηγόρο Άμστερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Luc Frieden, 62, avenue Guillaume,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Nicholas Khan και Paul Nemitz, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζόμενης από την

Irish Ispat Ltd, εταιρία ιρλανδικού δικαίου, με έδρα το Haulbowline, Cobh (Ιρλανδία), εκπροσωπούμενη από τον Richard Martin, solicitor, επικουρούμενο από τους Jeremiah Healy, SC, και David Barniville, barrister, με αντίκλητους στο Λουξεμβούργο τους δικηγόρους Zeyen, Beghin και Feider, 56-58, rue Charles Martel,

και

την **Ιρλανδία**, εκπροσωπούμενη από τον Michael A. Buckley, Chief State Solicitor, επικουρούμενο από τον Alex Schuster, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ιρλανδίας, 28, route d'Arlon,

παρεμβαίνουσες,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 96/315/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 7ης Φεβρουαρίου 1996, σχετικά με ενίσχυση που πρόκειται να χορηγήσει η Ιρλανδία στη χαλυβουργική επιχείρηση Irish Steel (ΕΕ L 121, σ. 16),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους R. M. Moura Ramos, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas, V. Tiili, P. Lindh και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 25ης Νοεμβρίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (στο εξής: Συνθήκη ή Συνθήκη ΕΚΑΧ) απαγορεύει, κατ' αρχήν, τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη χαλυβουργική βιομηχανία. Το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ορίζει ότι δεν συμβιβάζονται προς την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα «οι επιδοτήσεις ή οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή οι ειδικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από αυτά υπό οποιαδήποτε μορφή».

- 2 Το άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης έχει ως εξής:

«Σε όλες τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, στις οποίες απόφαση ή σύσταση της Επιτροπής παρίσταται αναγκαία για την πραγματοποίηση, κατά τη λειτουργία της κοινής αγοράς του άνθρακα και του χάλυβα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4, η απόφαση ή η σύσταση αυτή δύναται να εκδοθεί μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή.

Η ίδια απόφαση ή σύσταση, εκδοθείσα με την αυτή μορφή, καθορίζει ενδεχομένως τις εφαρμοστέες κυρώσεις.»

- 3 Προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της αναδιάρθρωσεως του τομέα της χαλυβουργίας, η Επιτροπή στηρίχθηκε στις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 95 της Συνθήκης για να θέσει σε εφαρμογή, από την αρχή της δεκαετίας του '80, ένα κοινοτικό σύστημα ενισχύσεων επιτρέπον τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη χαλυβουργία σε ορισμένες περιοριστικά απαριθμούμενες περιπτώσεις. Το σύστημα αυτό υπέστη διαδοχικές προσαρμογές, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συγκυριακές δυσχέρειες της χαλυβουργικής βιομηχανίας. Έτσι, ο κοινοτικός κώδικας των ενισχύσεων προς τη χαλυβουργία που ίσχυε κατά την περίοδο που αφορά η υπό κρίση υπόθεση είναι ο πέμπτος κατά σειρά και θεσπίστηκε με την απόφαση 3855/91/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991, που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 362, σ. 57, στο εξής: κώδικας ενισχύσεων ή πέμπτος κώδικας). Ο πέμπτος κώδικας ίσχυσε μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996. Αντικαταστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 1997 με την απόφαση 2496/96/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 338, σ. 42), η οποία και αποτελεί τον έκτο κώδικα ενισχύσεως της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα. Από τις αιτιολογικές σκέψεις του πέμπτου κώδικα προκύπτει ότι θεσπίζε, όπως και οι προηγούμενοι κώδικες, ένα κοινοτικό σύστημα με σκοπό την κάλυψη των ειδικών ή μη ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη υπό οποιαδήποτε μορφή. Ο κώδικας αυτός δεν επέτρεπε ούτε τις ενισχύσεις για τη λειτουργία ούτε τις ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση, εκτός αν επρόκειτο για ενισχύσεις για το κλείσιμο

μονάδων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1997, T-243/94, British Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1887, στο εξής: απόφαση British Steel, σκέψη 3).

- 4 Παράλληλα με τον κώδικα ενισχύσεων, που αποτελούσε γενική απόφαση, η Επιτροπή έκανε κατ' επανάληψη χρήση του άρθρου 95 της Συνθήκης προκειμένου να εκδώσει ατομικές αποφάσεις εγκρίνουσες κατ' εξαίρεση τη χορήγηση ειδικών ενισχύσεων. Υπ' αυτές ακριβώς τις συνθήκες, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 12 Απριλίου 1994, έξι ατομικές αποφάσεις εγκρίνουσες αντιστοίχως τις ενισχύσεις που η Γερμανία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση EKO Stahl AG, Eisenhüttenstadt (απόφαση 94/256/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 45, στο εξής: απόφαση 94/256), τις ενισχύσεις που η Πορτογαλία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση Siderurgia Nacional (απόφαση 94/257/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 52, στο εξής: απόφαση 94/257), τις ενισχύσεις που η Ισπανία προετίθετο να χορηγήσει στη δημόσια χαλυβουργική επιχείρηση με ολοκληρωμένο σύστημα παραγωγής Corporación de la Siderurgia Integral (CSI) (απόφαση 94/258/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 58, στο εξής: απόφαση 94/258), την εκ μέρους της Ιταλίας χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα (χαλυβουργικός όμιλος Πνα) (απόφαση 94/259/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 64, στο εξής: απόφαση 94/259), τις ενισχύσεις που η Γερμανία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση Sächsische Edelstahlwerke GmbH, Freital/Sachsen (απόφαση 94/260/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 71, στο εξής: απόφαση 94/260), και τις ενισχύσεις που η Ισπανία προετίθετο να χορηγήσει στη Sidenor, επιχείρηση παράγουσα ειδικές μορφές χάλυβα (απόφαση 94/261/EKAX, ΕΕ L 112, σ. 77, στο εξής: απόφαση 94/261). Κατά των αποφάσεων αυτών ασκήθηκαν τρεις προσφυγές ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 24ης Οκτωβρίου 1997, T-239/94, EISA κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-1839, στο εξής: απόφαση EISA), British Steel, όπ.π., και T-244/94, Wirtschaftsvereinigung Stahl κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-1963, στο εξής: απόφαση Wirtschaftsvereinigung).

Το ιστορικό της διαφοράς

- 5 Η Irish Steel Ltd (στο εξής: Irish Steel) είναι μια εταιρία που ανήκει κατά 100 % στον δημόσιο τομέα και η οποία εκμεταλλεύεται την μοναδική εγκατάσταση χυτεύσεως και εξελάσεως χάλυβα στην Ιρλανδία. Έχει την έδρα της στο Haulbowline, Cobh, της κομητείας του Cork. Η Irish Steel διαθέτει ετήσια ικανότητα παραγωγής ρευστού χάλυβα 500 000 τόνων και παρασκευής προϊόντων θερμής ελάσεως (μορφοσιδήρων) 343 000 τόνων. Επί πέντε έτη εμπορίας, από το 1990 έως το 1995, η πραγματική της παραγωγή προϊόντων

θερμής ελάσεως ήταν, αντιστοίχως, 278 000, 248 000, 272 000, 276 000 και 258 000 τόνοι, πράγμα που αντιστοιχεί σε επίπεδα παραγωγικότητας σημαντικώς κατώτερα της ικανότητάς της.

- 6 Κατά την περίοδο 1980-1985, η Irish Steel έλαβε ενισχύσεις από την Ιρλανδική Κυβέρνηση αξίας 183 εκατομμυρίων ιρλανδικών λιρών (IR£) κατόπιν εγκρίσεως της Επιτροπής. Κατόπιν, η επιχείρηση διάνυσε μία περίοδο συνεχών χρηματοοικονομικών δυσχερειών που είχαν ως αποτέλεσμα συνολικές ζημιές, κατά το τέλος του έτους εμπορίας 1994/95, που υπερέβαιναν τα 138 εκατομμύρια IR£.
- 7 Το 1993, η Ιρλανδική Κυβέρνηση παρέσχε την εγγύησή της για δύο δάνεια (αντιστοίχως 10 εκατομμυρίων και 2 εκατομμυρίων IR£) που συνυπολογήθηκαν με πραγματικό επιτόκιο κατώτερο του επιτοκίου της αγοράς. Τα δάνεια αυτά κρίθηκαν αναγκαία προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησής. Το στοιχείο αυτό ενισχύσεως δεν κοινοποιήθηκε τότε στην Επιτροπή.
- 8 Η οικονομική επιδείνωση της καταστάσεως της Irish Steel ώθησε την Ιρλανδική Κυβέρνηση να κοινοποιήσει στην Επιτροπή, με έγγραφο της 1ης Μαρτίου 1995, ένα σχέδιο αναδιαρθρώσεως της εταιρίας αυτής καθώς και τις σχετικές με αυτό κρατικές ενισχύσεις. Το σχέδιο αυτό προέβλεπε συνεισφορά 40 εκατομμυρίων IR£ ως μετοχικό κεφάλαιο και την κρατική εγγύηση για το δάνειο των 10 εκατομμυρίων IR£ που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη (στο εξής: πρώτο σχέδιο αναδιαρθρώσεως)· συγχρόνως, οι ιρλανδικές αρχές άρχισαν διαπραγματεύσεις προς τον σκοπό ιδιωτικοποιήσεως της Irish Steel.
- 9 Στις 4 Απριλίου 1995, η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της 95/C 284/04 που απευθύνθηκε σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων στα κράτη μέλη και στους ενδιαφερομένους τρίτους ως προς τις ενισχύσεις που η Ιρλανδία αποφάσισε να χορηγήσει στην Irish Steel (EE C 284, σ. 5, στο εξής: ανακοίνωση 95/C), ειδοποίησε τους ενδιαφερομένους να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους ως προς το αν τα κοινοποιηθέντα μέτρα συμβιβάζονται

προς την κοινή αγορά. Εντούτοις, η πρώτη κοινοποίηση της 1ης Μαρτίου 1995 ανακλήθηκε με έγγραφο της 7ης Σεπτεμβρίου 1995 και οι ιρλανδικές αρχές προέβησαν σε αναθεωρημένη κοινοποίηση προς την Επιτροπή. Η κοινοποίηση αυτή περιελάμβανε ένα νέο σχέδιο σχεδιαζομένων κρατικών ενισχύσεων ως αντιστάθμισμα για την απόκτηση της Irish Steel από την ιδιωτική εταιρία Ispat International (που έχει το κέντρο της στην Ινδονησία, ελέγχεται από ινδικά κεφάλαια και ασκεί δραστηριότητες σε διάφορες χώρες), κατόπιν μιας διαδικασίας υποβολής προσφορών. Το δεύτερο αυτό σχέδιο ουδόλως ανακοινώθηκε στους ενδιαφερομένους τρίτους.

10 Κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, οι σχεδιαζόμενες σε συνάρτηση με την πώληση της Irish Steel κρατικές ενισχύσεις ανέρχονταν συνολικώς σε 38,298 εκατομμύρια IR£. Κατανέμονταν ως εξής:

- μέγιστο ποσό 17 εκατομμυρίων IR£ που αντιστοιχεί στην ακύρωση ενός άτοκου κρατικού δανείου,
- συνεισφορά σε μετρητά 2,831 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο, προοριζομένων για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος της επιχειρήσεως,
- συνεισφορά σε μετρητά 2,36 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο, προοριζομένων για τη χρηματοδότηση ειδικών επανορθωτικών του περιβάλλοντος έργων,
- συνεισφορά σε μετρητά 4,617 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο, προοριζομένων για τη χρηματοδότηση ενός μέρους της εξυπηρετήσεως του χρέους,
- συνεισφορά σε μετρητά 0,628 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο, προοριζομένων για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος του συνταξιοδοτικού συστήματος,

- συνεισφορά σε μετροητά 7,2 εκατομμυρίων ΙR£ κατά μέγιστο όριο, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις του σχεδίου αναδιαρθρώσεως από τις οποίες εξηρτάτο η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου,
- αποζημιώσεις μέγιστου ποσού 2,445 εκατομμυρίων ΙR£, για την αντιστάθμιση ενδεχομένως υπολειμματικής φορολογήσεως, καθώς και άλλων δαπανών και χρηματικών βαρών που κληρονομήθηκαν από το παρελθόν,
- μέγιστο ποσό 1,217 εκατομμυρίων ΙR£ που αντιστοιχούν στο στοιχείο ενισχύσεως που περιέχεται στις κρατικές εγγυήσεις οι οποίες καλύπτουν δύο δάνεια συνολικού ύψους 12 εκατομμυρίων ΙR£ (οι εγγυήσεις αυτές, που συμπεριελάμβανε η διαδικασία που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, έχουν ήδη αναληφθεί συγκεκριμένα — κατά τη συμφωνία πωλήσεως της εταιρίας — από τον επενδυτή ο οποίος παρέσχε αντισταθμιστική κάλυψη στην Ιρλανδική Κυβέρνηση).

- 11 Το δεύτερο σχέδιο αναδιαρθρώσεως προέβλεπε ότι η Ispat International θα αποκτούσε το σύνολο των μετοχών της Irish Steel αντί μιας ιρλανδικής λίρας και θα ανελάμβανε το σύνολο των χρεών και υποχρεώσεων που απέμεναν, με εξαίρεση το άτοκο κρατικό δάνειο των 17 εκατομμυρίων ΙR£ που θα ακυρωνόταν. Επιπλέον, η Ispat International δεσμεύθηκε να επέμβει με χορήγηση κεφαλαίου 5 εκατομμυρίων ΙR£ και να πραγματοποιήσει επενδύσεις συνολικού ύψους 25 εκατομμυρίων ΙR£ κατά τη διάρκεια των επομένων πέντε ετών.
- 12 Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή ανακοίνωσε το δεύτερο αυτό σχέδιο στο Συμβούλιο (στο εξής: ανακοίνωση της 11ης Οκτωβρίου 1995), το οποίο το ενέκρινε στις 22 Δεκεμβρίου 1995. Η απόφαση 96/315/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 7ης Φεβρουαρίου 1996, σχετικά με ενίσχυση που πρόκειται να χορηγήσει η Ιρλανδία στη χαλυβουργική επιχείρηση Irish Steel, που δημο-

σιεύθηκε στις 21 Μαΐου 1996 (ΕΕ L 121, σ. 16, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), επέτρεψε τη χορήγηση των σχεδιαζομένων κρατικών ενισχύσεων.

- 13 Η Επιτροπή εξάρτησε την έγκρισή της από την τήρηση των προϋποθέσεων που εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις V έως VII της προσβαλλομένης αποφάσεως και ορίζονται στα άρθρα 2 έως 5 αυτής. Στην αιτιολογική σκέψη V της προσβαλλομένης αποφάσεως προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, «ότι δεν πρέπει να υπάρξει αύξηση της ικανότητας παραγωγής υγρού χάλυβα και τελικών προϊόντων θερμής έλασης πέραν εκείνης που απορρέει από βελτιώσεις στην παραγωγικότητα, τουλάχιστον επί μία πενταετία από την ημερομηνία της τελευταίας καταβολής ενίσχυσης».
- 14 Εντούτοις, η προσβαλλομένη απόφαση, σε αντίθεση προς τις αποφάσεις 94/256, 94/257, 94/258, 94/259, 94/260 και 94/261, δεν επέβαλε τη μείωση της ικανότητας παραγωγής για τον λόγο ότι αυτό «δεν [ήταν] δυνατό από τεχνική άποψη (...) χωρίς να κλείσει η μονάδα, επειδή η Irish Steel διαθέτει μόνο μία μονάδα θερμής έλασης» (αιτιολογική σκέψη V). Εντούτοις, επέβαλε στην Irish Steel την τήρηση των ακόλουθων συμπληρωματικών προϋποθέσεων:
- να μη διευρύνει τη σειρά προϊόντων της, όπως αυτή κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή τον Νοέμβριο του 1995, κατά τα πέντε έτη που έπονται της καταβολής ενισχύσεων,
 - να μην παραγάγει μικρές δοκούς μεγέθους μεγαλύτερου από αυτές που κατασκεύαζε κατά το ίδιο χρονικό διάστημα,
 - να μην υπερβεί ένα επίπεδο παραγωγής κατεργασμένων προϊόντων θερμής έλασεως και ημικατεργασμένων προϊόντων (πρισμάτων) ανά οικονομικό έτος μέχρι τις 30 Ιουνίου 2000,

— να περιορίσει σε ορισμένο επίπεδο τις ευρωπαϊκές της πωλήσεις κατεργασμένων προϊόντων (στο έδαφος της Κοινότητας, στην Ελβετία και τη Νορβηγία) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

15 Με πράξη της 18ης Ιουνίου 1996, η εταιρική επωνυμία της εταιρίας Irish Steel μεταβλήθηκε σε Irish Ispat Ltd (στο εξής: Ispat).

Διαδικασία

16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Ιουνίου 1996, η British Steel plc (στο εξής: British Steel) ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 33 της Συνθήκης, να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση.

17 Παράλληλα, μια άλλη προσφυγή ασκήθηκε στις 10 Ιουλίου 1996 κατά της ίδιας αποφάσεως από την ένωση Wirtschaftsvereinigung Stahl. Πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου με τον αριθμό T-106/96.

18 Στην παρούσα υπόθεση, η Ispat και η Ιρλανδία κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, αντιστοίχως στις 5 Νοεμβρίου 1996 και 6 Νοεμβρίου 1996, αιτήσεις παρεμβάσεως στη δίκη υπέρ της καθής. Η εταιρία Hoogovens Stahl BV (στο εξής: Hoogovens), εξάλλου, κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 8 Νοεμβρίου 1996, αίτηση παρεμβάσεως υπέρ της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα κατέθεσε, στις 5 Δεκεμβρίου 1996, τις παρατηρήσεις της επί των αιτήσεων παρεμβάσεως.

19 Η British Steel κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 21 και 28 Νοεμβρίου 1996, αιτήσεις τηρήσεως του απόρρητου ως προς ορισμένα

στοιχεία του δικογράφου της προσφυγής, του υπομνήματος αντικρούσεως (καθόσον σ' αυτά επαναλαμβάνονται στοιχεία του δικογράφου της προσφυγής) και του υπομνήματος απαντήσεως.

- 20 Το Πρωτοδικείο (πρώτο πενταμελές τμήμα), με διάταξη της 29ης Μαΐου 1997, επέτρεψε τις παρεμβάσεις υπέρ της καθής και υπέρ της προσφεύγουσας και δέχθηκε εν μέρει τις αιτήσεις τηρήσεως του απορρήτου.
- 21 Η Ispat, επιπλέον, ζήτησε από το Πρωτοδικείο δύο φορές, με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 26 Αυγούστου 1997 και με το υπόμνημά της παρεμβάσεως, να της παρασχεθεί η δυνατότητα προσβάσεως σε ορισμένα διαδικαστικά έγγραφα της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση British Steel. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την εν λόγω αίτηση και γνωστοποίησε την απόφαση αυτή με έγγραφα της 19ης Σεπτεμβρίου και 22ας Οκτωβρίου 1997.
- 22 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή (τέταρτο πενταμελές τμήμα), το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν εγγράφως σε ορισμένες ερωτήσεις. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 25ης Νοεμβρίου 1998.

Αιτήματα των διαδίκων

- 23 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της προσφεύγουσας·

— να αποφασίσει ότι οι παρεμβαίνουσες φέρουν τα έξοδα των παρεμβάσεών τους.

24 Η παρεμβαίνουσα Hoogovens ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση στο σύνολό της·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

25 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ιρλανδία, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

26 Η παρεμβαίνουσα Ispat ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της παρεμβάσεώς της.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 27 Η Επιτροπή προβάλλει ότι η προσφυγή ασκήθηκε εκπροθέσμως, διότι η προσφεύγουσα δεν τήρησε την προθεσμία του ενός μήνα από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της αποφάσεως, που ορίζεται με το άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης. Κατά την Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ispat, η προθεσμία στην οποία αναφέρεται η διάταξη αυτή αρχίζει επίσης από την ημέρα κατά την οποία η προσφεύγουσα έλαβε επαρκή γνώση της πράξεως προκειμένου να μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά της προσφυγής, είτε η πράξη δημοσιευθεί μεταγενέστερα στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* είτε όχι. Όμως, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα είχε επαρκή γνώση της προσβαλλομένης αποφάσεως το αργότερο στις 28 Φεβρουαρίου 1996, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε την ανακοίνωση Τύπου με την οποία γνωστοποιήθηκε η έκδοση της αποφάσεως αυτής.
- 28 Επιπλέον, η προσφεύγουσα πληροφορούνταν συνεχώς για τη διαδικασία εγκρίσεως της χορηγήσεως της ενισχύσεως στην Irish Steel. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται, ιδίως, από το έγγραφο που η προσφεύγουσα απέστειλε στην Επιτροπή στις 10 Οκτωβρίου 1995 και από τις συζητήσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Επιτροπής ΕΚΑΧ (στο εξής: Συμβουλευτική Επιτροπή) κατά τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 1995, οργάνου στο οποίο εκπροσωπούσαν.
- 29 Πολυάριθμα στοιχεία αποδεικνύουν επίσης ότι η προσφεύγουσα παραδέχθηκε ότι είχε επαρκή γνώση της προσβαλλομένης αποφάσεως πολύ πριν από τις 11 Ιουνίου 1996, ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής της. Συναφώς, η Επιτροπή επικαλείται τα άρθρα της εφημερίδας *Irish Times* της 21ης Δεκεμβρίου 1995 και δύο άρθρα του πρακτορείου Reuter της 21ης Δεκεμβρίου 1995, κατά τα οποία η προσφεύγουσα, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου, εξέφρασε την πρόθεση να προσβάλει την προσβαλλομένη απόφαση. Επιπλέον, στην ετήσια έκθεση του Steel Subsidies Monitoring Committee, οργανισμού δημιουργηθέντος από το Υπουργείο Εμπορίας και Βιομηχανίας του Ηνωμένου Βασιλείου για την επιτήρηση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της χαλυβουργίας, διευκρινίστηκε ότι «η Συμβουλευτική Επιτροπή κατανοεί την απόφαση της British Steel να προσφύγει κατά της Επιτροπής σε σχέση με την απόφαση αυτή».

- 30 Η Ιρλανδία υποστηρίζει την άποψη της Επιτροπής ότι η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 33 της Συνθήκης αρχίζει από το χρονικό σημείο κατά το οποίο η προσφεύγουσα έλαβε επακριβή γνώση της πράξεως. Εν προκειμένω, εν όψει των στενών σχέσεων που υφίστανται μεταξύ του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας του Ηνωμένου Βασιλείου και του Steel Subsidies Monitoring Committee, η προσφεύγουσα πρέπει να έλαβε κοινοποίηση της προσβαλλομένης αποφάσεως μέσω του Υπουργείου Εμπορίας και Βιομηχανίας πολλούς μήνες πριν λάβει το κείμενο από την Επιτροπή.
- 31 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την Hoogovens, υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι έλαβε επακριβή γνώση της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνον κατά την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα, δηλαδή την 21η Μαΐου 1996. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ζήτησε από την Επιτροπή αντίγραφο της εν λόγω αποφάσεως την εβδομάδα εκδόσεως της αποφάσεως, δεν την παρέλαβε όμως παρά μόλις στις 28 Μαΐου 1996 (μετά τη δημοσίευση της πράξεως), οπότε δεν ήταν σε θέση να ζητήσει την ακύρωση παρά μόνο μετά τη δημοσίευσή της.
- 32 Εν πάση περιπτώσει, η κατά την Επιτροπή ερμηνεία του άρθρου 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ [καθώς και του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ)], ότι η προβλεπόμενη προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση της πράξεως ανεξαρτήτως της μεταγενέστερης δημοσίευσής της εν λόγω πράξεως, αντιβαίνει προς το κείμενο των διατάξεων αυτών και τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 33 Κατά το άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, προσφυγές ακυρώσεως ασκούνται εντός μηνός υπολογιζομένου, κατά περίπτωση, από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της αποφάσεως ή της συστάσεως. Το Δικαστήριο, ερμηνεύοντας τη διάταξη αυτή υπό το φως του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ έχει κρίνει ότι, ελλείψει δημοσίευσής ή κοινοποίησής,

εναπόκειται στο πρόσωπο που πληροφορήθηκε την ύπαρξη πράξεως που το αφορά να ζητήσει το πλήρες κείμενο εντός εύλογης προθεσμίας, πλην όμως, με την επιφύλαξη αυτή, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ο τρίτος ενδιαφερόμενος έλαβε ακριβή γνώση του περιεχομένου και της αιτιολογίας της συγκεκριμένης πράξεως, ώστε να μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματός του για άσκηση προσφυγής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 1988, 236/86, Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 3761, σκέψη 14, και της 6ης Δεκεμβρίου 1990, C-180/88, Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-4413, σκέψεις 22 έως 24).

- 34 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο έχει ήδη κρίνει, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, ότι το κριτήριο της ημερομηνίας κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει γνώση της πράξεως, ως σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με εκείνα της δημοσίευσως ή της κοινοποιήσεως της πράξεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-11/95, BP Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3235, σκέψη 47 και η παρατιθέμενη νομολογία).
- 35 Εν προκειμένω, η προσβαλλομένη απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 21 Μαΐου 1996. Επομένως, η προσφυγή που κατατέθηκε στις 11 Ιουνίου 1996 ασκήθηκε εντός της προθεσμίας του ενός μηνός που προβλέπεται στο άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης.
- 36 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν χρειάζεται να εφαρμοστεί το επικουρικό κριτήριο και, επομένως, τα επιχειρήματα με τα οποία η Επιτροπή επιχειρεί να αποδείξει ότι η προσφεύγουσα είχε γνώση της προσβαλλομένης αποφάσεως πριν από τη δημοσίευσή της δεν ασκούν επιρροή.
- 37 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο λόγος περί απαραδέκτου της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ουσίας

38 Η προσφεύγουσα επικαλείται, προς στήριξη του αιτήματός της ακυρώσεως, τρεις λόγους που αντλούνται, αντιστοίχως, από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, από την παραβίαση της Συνθήκης ή κάθε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της και από την παράβαση ουσιαστού τύπου.

1. Επί του λόγου που αντλείται από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

39 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι τα επιχειρήματα που προβάλλει εν προκειμένω είναι, κατ' ουσίαν, τα ίδια με αυτά που είχε εκθέσει με το δικόγραφο της προσφυγής της στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση British Steel. Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Hoogovens, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ο κώδικας ενισχύσεων συνιστά πλήρες και δεσμευτικό νομικό πλαίσιο, καθόσον δεν επιτρέπει την έγκριση ενισχύσεων ασυμβίβαστων προς τις διατάξεις του. Ειδικότερα, το άρθρο 1 αυτού του κώδικα απαγορεύει ρητώς όλες τις ενισχύσεις για τη λειτουργία και τις επενδύσεις. Επομένως, η Επιτροπή δεν είχε εξουσία να εγκρίνει τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων. Δεν μπορούσε να ιδιοποιηθεί μια τέτοια εξουσία, στηριζόμενη στο άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, διότι ο κώδικας ενισχύσεων θεσπίστηκε δυνάμει αυτής της διατάξεως και καθορίζει οριστικώς τα εφαρμοστέα κριτήρια προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της Συνθήκης, υπό την επιφύλαξη της τροποποιήσεώς του με γενική απόφαση.

40 Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, αν η Επιτροπή προτίθεται να εγκρίνει ενισχύσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κώδικα, οφείλει να τροποποιήσει το κείμενο του κώδικα με γενική απόφαση έχουσα εφαρμογή επί

όλων των οικειών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, ο κώδικας ενισχύσεων θα καθίστατο εντελώς άχρηστος αν καταστρατηγούνταν μέσω ατομικών αποφάσεων τις οποίες η Επιτροπή θα αναγκαζόταν να εκδώσει προκειμένου να λάβει υπόψη ειδικές περιπτώσεις. Όμως, εν προκειμένω η Επιτροπή δεν προέβη σε τροποποίηση του κώδικα ενισχύσεων, αλλά περιορίστηκε στην έκδοση αποφάσεων οι οποίες, ερχόμενες σε αντίθεση με τους κανόνες του κώδικα αυτού, παρέχουν παρανόμως πλεονεκτήματα σε ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις, σε βάρος των ανταγωνιστών τους που δεν έτυχαν της εγκρίσεως κρατικών ενισχύσεων. Επιπλέον, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν επέβαλε καμία μείωση της ικανότητας παραγωγής ως αντιστάθμισμα της εγκρίσεως της ενισχύσεως.

- 41 Η προσφεύγουσα, στις παρατηρήσεις της επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως και αναφορικά με την απόφαση British Steel προσθέτει δύο άλλα επιχειρήματα προς στήριξη του λόγου αυτού. Πρώτον, προβάλλει ότι ο πέμπτος κώδικας πρέπει να ερμηνεύεται σε σχέση με τους προηγούμενους κώδικες ενισχύσεων (απόφαση British Steel, σκέψη 47). Από την ερμηνεία αυτή προκύπτει ότι ο χαρακτήρας του ως πλήρους και δεσμευτικού κειμένου ισχύει για κάθε είδος ενισχύσεων και όχι μόνο για τις ενισχύσεις που απαριθμεί ο κώδικας. Δεύτερον, ακόμη και αν ο πέμπτος κώδικας ήταν δεσμευτικός μόνον ως προς τις ενισχύσεις που απαριθμεί, η εισφορά σε μετρητά 2,36 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο, προοριζομένων για τη «χρηματοδότηση ειδικών επανορθωτικών του περιβάλλοντος έργων», περιλαμβανόταν στην κατηγορία των «ενισχύσεων για το περιβάλλον» που προβλέπεται στο άρθρο 3 του εν λόγω κώδικα.
- 42 Η Επιτροπή υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι οι διάφοροι κώδικες ενισχύσεων θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης και, επομένως, έχουν το ίδιο νομικό έρεισμα με την προσβαλλόμενη απόφαση. Η τυπική ισχύς των πράξεων αυτών είναι συνεπώς πανομοιότυπη και ο κώδικας ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρείται οριστικός και δεσμευτικός.
- 43 Η Ispat προβάλλει ότι η Επιτροπή είχε την εξουσία να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης. Η θέσπιση του πέμπτου κώδικα, βάσει ακριβώς του άρθρου 95 της Συνθήκης, δεν αναιρεί εν προκειμένω την αρμοδιότητα της Επιτροπής.

44 Κατά την Ιρλανδία, δεν είναι νοητό μια πράξη παραγωγού δικαίου όπως ο κώδικας ενισχύσεων να μπορεί να χρησιμοποιείται για να στερήσει από την πρακτική αποτελεσματικότητα έναν κανόνα πρωτογενούς δικαίου, όπως το άρθρο 95 της Συνθήκης. Η ύπαρξη του πέμπτου κώδικα δεν μπορεί να εμποδίσει την Επιτροπή να εκδίδει ατομικές αποφάσεις βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης για να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων σε χαλυβουργικές επιχειρήσεις σε περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κώδικα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

45 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνηστεί ότι από την αιτιολογία του πέμπτου κώδικα (βλ. ιδίως την αιτιολογική σκέψη I) προκύπτει ότι ο κώδικας είχε πρωτίτως ως σκοπό «να μη στερηθεί η βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα των ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη καθώς και για την προσαρμογή των εγκαταστάσεων της σύμφωνα με τους νέους κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος». Προκειμένου να μειώσει τα πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας και να εξισορροπήσει εκ νέου την αγορά, ο κώδικας επέτρεπε επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, «τις ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα που ενδέχεται να επισπεύσουν το μερικό κλείσιμο ορισμένων μονάδων καθώς και τις ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση της οριστικής παύσης κάθε δραστηριότητας στον τομέα του άνθρακα και χάλυβα των λιγότερο ανταγωνιστικών επιχειρήσεων». Όπως έκρινε ήδη το Πρωτοδικείο, μεταξύ άλλων, με την απόφαση British Steel, ο κώδικας ενισχύσεων απαριθμούσε γενικώς ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων που θεωρούσε συμβατές προς τη Συνθήκη (σκέψεις 47 και 49). Εισηγάγε παρεκκλίσεις γενικής σημασίας από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά αποκλειστικά τις ενισχύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για το κλείσιμο καθώς και τις περιφερειακές ενισχύσεις για τις χαλυβουργικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος ή σε μέρος του εδάφους ορισμένων κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη ότι οι ενισχύσεις αυτές πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

46 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο κώδικας ενισχύσεων συνιστά πλήρες και δεσμευτικό νομικό πλαίσιο μόνον ως προς τις ενισχύσεις που απαριθμεί και θεωρεί ότι συμβιβάζονται με τη Συνθήκη. Στον τομέα αυτό, ο κώδικας θεσπίζει ένα σύστημα ολικής ρυθμίσεως προοριζόμενο να διασφαλίσει την ομοιόμορφη μεταχείριση, στο πλαίσιο μιας ενιαίας διαδικασίας, όλων των ενισχύσεων που υπάγονται στις εξαιρούμενες κατηγορίες που ορίζει. Επομένως, η Επιτροπή

δεσμεύεται από το σύστημα αυτό μόνον όταν εκτιμά το αν συμβιβάζονται προς τη Συνθήκη ενισχύσεις που αφορά ο εν λόγω κώδικας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να επιτρέψει τέτοιες ενισχύσεις με ατομική απόφαση αντιβαίνουσα στους γενικούς κανόνες που θεσπίζει ο κώδικας αυτός (βλ. τις αποφάσεις EISA, σκέψη 71, British Steel, σκέψη 50, και Wirtschaftsvereinigung, σκέψη 42).

- 47 Αντιστρόφως, οι ενισχύσεις που δεν υπάγονται στις εξαιρούμενες με τις διατάξεις του κώδικα από την απαγόρευση κατηγορίες μπορούν να τύχουν ατομικής παρεκκλίσεως από την απαγόρευση αυτή, αν η Επιτροπή θεωρεί, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής της ευχέρειας βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, ότι τέτοιες ενισχύσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης. Πράγματι, ο κώδικας ενισχύσεων δεν μπορεί να έχει ως σκοπό την απαγόρευση των ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες που απαριθμεί αποκλειστικώς. Η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το οποίο αφορά αποκλειστικά τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στη Συνθήκη (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1962, 9/61, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 775, σκέψη 2), να απαγορεύει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, δεδομένου ότι μια τέτοια απαγόρευση προβλέπεται ήδη στην ίδια τη Συνθήκη, στο άρθρο 4, στοιχείο γ', αυτής. Οι ενισχύσεις που δεν υπάγονται στις κατηγορίες τις οποίες ο κώδικας εξαιρεί από την απαγόρευση αυτή εξακολουθούν συνεπώς να εμπίπτουν αποκλειστικά στο άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης. Επομένως, όταν τέτοιες ενισχύσεις αποδεικνύονται εντούτοις αναγκαίες για την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί να κάνει χρήση του άρθρου 95 της Συνθήκης, προκειμένου να αντιμετωπίσει αυτή την απρόβλεπτη κατάσταση, ενδεχομένως με την έκδοση ατομικής αποφάσεως (βλ., με το πνεύμα αυτό, τις αποφάσεις EISA, σκέψη 72, British Steel, σκέψη 51, και Wirtschaftsvereinigung, σκέψη 43).
- 48 Εν προκειμένω, οι κρατικές ενισχύσεις, στις οποίες αναφέρεται η προσβαλλομένη απόφαση, δεδομένου ότι καθιστούν δυνατή την αναδιάρθρωση, και κατ' αυτόν τον τρόπο εμμέσως την ιδιωτικοποίηση της Irish Steel, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα ενισχύσεων. Επομένως, η Επιτροπή βασίμως μπορούσε να επιτρέψει τις ενισχύσεις αυτές με ατομική απόφαση βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής.
- 49 Η προσφεύγουσα προβάλλει αντιστρόφως, επικαλούμενη συναφώς τις αποφάσεις EISA, British Steel και Wirtschaftsvereinigung, ότι η εισφορά σε μετρητά 2,36 εκατομμυρίων IR£ κατά μέγιστο όριο που προορίζονταν για τη χρηματοδότηση επανορθωτικών του περιβάλλοντος έργων περιλαμβάνετο στις

κατηγορίες που απαριθμούνται στον κώδικα ενισχύσεων και ότι, κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορούσε να την επιτρέψει κατ' άλλο τρόπο πλην της διαδικασίας που προβλέπεται από αυτόν.

- 50 Το άρθρο 3 του κώδικα ενισχύσεων εξαιρεί τις «ενισχύσεις που προορίζονται να διευκολύνουν την προσαρμογή στις νομικές προδιαγραφές προστασίας του περιβάλλοντος των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που λειτουργούν από διετίας τουλάχιστον πριν από την έναρξη ισχύος των κανόνων αυτών» το ποσό των οποίων δεν υπερβαίνει «το 15 %, σε ισοδύναμο καθαρής επιδότησης, των επενδυτικών δαπανών που συνδέονται άμεσα με τα σχετικά μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος».
- 51 Εν προκειμένω, η ανωτέρω συνεισφορά δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 του κώδικα. Όπως διευκρίνισε ο εκπρόσωπος της Israt κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η συνεισφορά αυτή, ακόμη και αν έχει ως σκοπό τη χρηματοδότηση της προσαρμογής των εγκαταστάσεων στις νομοθετικές επιταγές προστασίας του περιβάλλοντος, υπερβαίνει το 15 % σε ισοδύναμο καθαρής επιδότησεως των σχετικών με αυτήν επενδυτικών δαπανών. Επομένως, η εν λόγω ενίσχυση δεν εξαιρείται με τη διάταξη αυτή από τη γενική απαγόρευση του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης.
- 52 Υπό τις συνθήκες αυτές, η εν λόγω ενίσχυση μπορούσε να επιτραπεί με ατομική απόφαση στηριζόμενη ευθέως στο άρθρο 95 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνταν οι προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό προϋποθέσεις (βλ. κατωτέρω τις σκέψεις 46 και 47). Εφόσον η προσβαλλομένη απόφαση έχει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής από αυτό του κώδικα ενισχύσεων, δεδομένου ότι εγκρίνει, για εξαιρετικούς λόγους και *in a tantum* (μόνον κατά τούτο), ενισχύσεις που καταρχήν δεν θα μπορούσαν να συμβιβάζονται προς τη Συνθήκη, η εξαίρεση που επιτρέπει είναι τελείως ανεξάρτητη από τον κώδικα ενισχύσεων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν υπόκειται στους όρους που θέτει ο εν λόγω κώδικας και, κατά συνέπεια, εμφανίζεται υπό συμπληρωματική μορφή σε σχέση με αυτόν εν όψει της επιδιώξεως των σκοπών που ορίζει η Συνθήκη.
- 53 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αδικαιολόγητη παρέκκλιση από τον πέμπτο κώδικα, αλλά, αντιθέτως, συνιστά πράξη που, όπως ακριβώς και αυτός,

στηρίζεται στις διατάξεις του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

- 54 Κατά συνέπεια, ο λόγος που αντλείται από φερόμενη αναρμοδιότητα της Επιτροπής για την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης είναι αβάσιμος.

2. Επί του λόγου που αντλείται από την παραβίαση της Συνθήκης ή κάθε κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της

- 55 Η προσφεύγουσα υποδιαιρεί τον λόγο αυτόν σε τέσσερα σκέλη. Κατ' αυτήν, η προσβαλλομένη απόφαση συνιστά παραβίαση της Συνθήκης, καθόσον, πρώτον καταλήγει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού, δεύτερον, δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός από τους σκοπούς της Συνθήκης, τρίτον, δεν τηρεί την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων και, τέταρτον, τακτοποιεί εκ των υστέρων μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις.

Επί της φερόμενης στρεβλώσεως του ανταγωνισμού

- 56 Η προσφεύγουσα υποδιαιρεί το σημείο αυτό σε δύο μέρη. Η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως με την προσβαλλομένη απόφαση, αφενός, επιτρέποντας μεν στην Irish Steel να αυξήσει την παραγωγή της, θεωρώντας ότι αυτό δεν συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού (α) και, αφετέρου, καθόσον οι όροι που επιβλήθηκαν στην Irish Steel δεν αρκούν για να εξαιρεθεί κάθε αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα (β).

α) Η προσβαλλόμενη απόφαση επιτρέπει αύξηση της παραγωγής και, κατά συνέπεια, συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 57 Κατά την προσφεύγουσα, η χορήγηση των ενισχύσεων στην Irish Steel προκαλεί απαράδεκτη στρέβλωση του ανταγωνισμού στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα. Συναφώς, επικαλείται την απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 1985, 214/83, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 3053), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι «η Επιτροπή, σε καμία περίπτωση, δεν μπορούσε να εγκρίνει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών που καθορίζει η Συνθήκη και οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα» (σκέψη 30). Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο δέχθηκε επιπλέον την αρχή κατά την οποία η χορήγηση ενισχύσεων συνδέεται στενά με την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, ειδικότερα με τις μειώσεις των ικανοτήτων παραγωγής.
- 58 Η Επιτροπή εφάρμοσε την αρχή αυτή κατά την έκδοση των αποφάσεων 94/256, 94/257, 94/258, 94/259, 94/260 και 94/261. Στις αποφάσεις αυτές, η Επιτροπή απαίτησε ως αντιστάθμισμα της εγκρίσεως της ενισχύσεως μείωση των ικανοτήτων παραγωγής (βλ. την XXIIIή Έκθεση επί της πολιτικής του ανταγωνισμού, σημείο 481). Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση, εγκρίνοντας τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Irish Steel, χωρίς να απαιτήσει μείωση ικανότητας παραγωγής, βρίσκεται σε καταφανή αντίφαση προς τις ανωτέρω αποφάσεις και τη νομολογία του Δικαστηρίου.
- 59 Η προσβαλλόμενη απόφαση, καίτοι παραδέχεται ότι υφίσταται πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής στον τομέα των μορφοσιδήρων και ότι η αύξηση της ικανότητας παραγωγής θα νόθευε τον ανταγωνισμό μέχρι σημείου αντιθέτου προς το κοινό συμφέρον, επιτρέπει στην Irish Steel, θεωρώντας ότι έχει ασήμαντη επίδραση στην κοινοτική αγορά, να αυξήσει, αφενός, την ικανότητά της παραγωγής και, αφετέρου, την παραγωγή της και τις πωλήσεις της.
- 60 Όσον αφορά τη θέση που κατέχει η Irish Steel στην εν λόγω αγορά, η Επιτροπή θεώρησε, κακώς, ως οικεία αγορά όλη την αγορά δοκών χάλυβα αντί της αγοράς των μικρών δοκών (δοκών χάλυβα μέχρις ύψους 300 mm), διότι οι δύο αυτές αγορές είναι τελείως διαφορετικές τόσο από απόψεως προσφοράς όσο και ζήτησεως (βλ. το τέταρτο μέρος της εκθέσεως *Appeal of article 95 Decision on Irish Steel Limited, Irish Steel and the European Union Market for Billets and*

Small Beams, T A J Cockerill, που επισυνάπτεται ως παράρτημα στο δικόγραφο της προσφυγής, στο εξής: έκθεση Cockerill). Κατά συνέπεια, το μερίδιο αγοράς που κατέχει η Irish Steel στη Δυτική Ευρώπη είναι 9,1 % (υπολογιζόμενο βάσει των πωλήσεων από το 1986 έως το 1994), αντί του 5 % που εκτίμησε η Επιτροπή. Επιπλέον, αυτό το μερίδιο αγοράς θα έφθανε το 12 % κατά τη διάρκεια των πέντε επομένων ετών. Εν πάση περιπτώσει, η μέθοδος καθορισμού της αγοράς δεν μπορεί να στηρίζεται στην κατάταξη του παραρτήματος 1 της Συνθήκης, δεδομένου ότι αυτό συντάχθηκε για τον ορισμό αγορών προϊόντων προς τον σκοπό αναλύσεως του ανταγωνισμού.

- 61 Επιπλέον, το επιχείρημα της ασήμαντης επιπτώσεως δεν βρίσκει κανένα έρεισμα ούτε στη νομολογία ούτε στην πρακτική της Επιτροπής.
- 62 Όσον αφορά την αύξηση της ικανότητας παραγωγής πρισμάτων, η αύξηση αυτή προκύπτει από την έγκριση που έλαβε η Irish Steel με την προσβαλλομένη απόφαση να αυξήσει σταθερά την παραγωγή της επί πέντε έτη για να φθάσει, ετησίως, 361 000 τόνους μορφοσιδήρων και 90 000 τόνους πρισμάτων κατά το οικονομικό έτος 1999/00, ενώ η υφιστάμενη ικανότητά της χυτεύσεως, 400 000 τόνων ετησίως, της επιτρέπει απλώς να πραγματοποιήσει τις προβλεπόμενες ποσότητες μορφοσιδήρων. Για να μπορέσει να κατασκευάσει αυτούς τους 90 000 τόνους πρισμάτων, η Irish Steel εξέφρασε την πρόθεση να αποκτήσει μια νέα εγκατάσταση συνεχούς χυτεύσεως και να προβεί σε αναδιάταξη της υφιστάμενης εγκαταστάσεως (άρθρο του *Metal Bulletin* της 25ης Μαρτίου 1996).
- 63 Επιπλέον, το υπολογισθέν μέγεθος της ικανότητάς της παραγωγής μικρών δοκών, πριν από τη χορήγηση των ενισχύσεων, αυξήθηκε κατά 10 000 τόνους ετησίως [[βλ. την μελέτη που πραγματοποίησε η Επιτροπή το 1994 επί των επενδύσεων στη βιομηχανία εξορύξεων και σιδήρου και χάλυβα της Κοινότητας, σ. 119 και 120, πίνακες 34 και 36, καθώς και τις δηλώσεις του κ. Ανδρόπουλου (εκπροσώπου της Επιτροπής) στη Συμβουλευτική Επιτροπή, συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου]].
- 64 Τέλος, το γεγονός της αυξήσεως της παραγωγής, προκειμένου αυτή να φθάσει το μέγιστο επίπεδό της, ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με αύξηση της ικανότητας παραγωγής, η οποία αύξηση δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην την

κατασκευή νέου εργοστασίου, αλλά μπορεί να επιτευχθεί, παραδείγματος χάρι, αν πολλαπλασιαστούν οι βάρδιες.

- 65 Όσον αφορά την αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση επιτρέπει αύξηση της παραγωγής πρισμάτων και υπογραμμίζει ότι, κατά τις δηλώσεις του κ. Armstead, γενικού διευθυντή της Irish Steel (προπαρατεθέν άρθρο του *Métal Bulletin*), η εταιρία του είχε την πρόθεση να κατευθύνει την παραγωγή της πρισμάτων προς την παραγωγή πρισμάτων ανωτέρας ποιότητας. Όμως, από την έκθεση Cockerill καταφαίνεται ότι η αύξηση των πωλήσεων πρισμάτων ανωτέρας ποιότητας θα απέβαινε σε βάρος των κατασκευαστών, όπως της προσφεύγουσας, και θα είχε ως αποτέλεσμα πτώση των τιμών.
- 66 Όσον αφορά τις μικρές δοκούς, επιτράπηκε στην Irish Steel να αυξήσει τις πωλήσεις της στη Δυτική Ευρώπη κατά περίπου 14 %. Οι πωλήσεις αυτές αντιστοιχούν στο 12 % του μέσου ετησίου διαρθρωτικού πλεονάσματος το οποίο ήταν, όσον αφορά τις δοκούς, λίγο περισσότερο από 3 εκατομμύρια τόνους σύμφωνα με την έκθεση Cockerill. Εξάλλου, η ζήτηση των δοκών θα μπορούσε να παραμείνει στάσιμη ή και να πέσει, ανάλογα με τη στασιμότητα του τομέα των κατασκευών, από τον οποίο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η ζήτηση αυτή και εντός του οποίου υφίσταται τάση μείωσης της καταναλώσεως χάλυβα. Η προσφεύγουσα αμφισβητεί, επιπλέον, ότι οι μειώσεις ικανότητας παραγωγής, που επικαλείται η Επιτροπή, μπορούσαν να έχουν σημαντική επίπτωση από πλευράς προσφοράς.
- 67 Η αύξηση της παραγωγής της Irish Steel είχε επομένως ορισμένα αποτελέσματα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό. Πρώτον, η αύξηση των πωλήσεων της Irish Steel συνεπάγεται πτώση των τιμών (της τάξεως του 10,48 %), καθόσον οι άλλοι κατασκευαστές επιδιώκουν να διαφυλάξουν τον όγκο των πωλήσεών τους, πράγμα που επαναφέρει τις τιμές των δοκών σε επίπεδο εγκύτατο προς το επίπεδο του μεταβλητού κόστους. Δεύτερον, η μείωση αυτή των τιμών έχει αρνητικές συνέπειες στην αποδοτικότητα των επιχειρήσεων που δεν επιδοτούνται, πράγμα που ωθεί μακροχρόνιως άλλους κατασκευαστές να παύσουν την παραγωγή τους. Τρίτον, δεδομένου ότι το επίπεδο των τιμών είναι ήδη κατώτερο του αναγκαίου επιπέδου για την εξασφάλιση της κανονικής αμοιβής του κεφαλαίου και για την παροχή δυνατότητας επανεπενδύσεων, μείωση των

τιμών θα μπορούσε να προκαλέσει την πτώση του γενικού επιπέδου των επενδύσεων των υφισταμένων κατασκευαστών κάτω του αναγκαίου επιπέδου για την εξασφάλιση της διατηρήσεως μακροχρονίως του τομέα αυτού. Τέλος, κατά την British Steel, η μείωση αυτή των τιμών συνεπάγεται συνολική απώλεια εισοδημάτων περίπου 10 εκατομμυρίων UKL.

- 68 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή κακώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αύξηση της παραγωγής της Irish Steel συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων υπερβάλλουσας ικανότητας παραγωγής και δεν συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού. Επιπλέον, για να εκτιμηθεί αυτή η στρέβλωση του ανταγωνισμού, ελάχιστη σημασία έχει το αν η Irish Steel αυξήσει την ικανότητά της παραγωγής βελτιώνοντας την αποδοτικότητά της. Αυτό που έχει σημασία είναι η ποσότητα των προϊόντων που φτάνουν στην αγορά.
- 69 Η Επιτροπή εκθέτει ότι οι οικονομικές εκτιμήσεις της προσφεύγουσας πρέπει να διορθωθούν. Πρώτον, ως προς την αύξηση της ικανότητας παραγωγής, η ικανότητα της Irish Steel για την παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα και χυτευθέντος χάλυβα παραμένει η ίδια, ήτοι 500 000 τόνων.
- 70 Όσον αφορά την ικανότητα παραγωγής μικρών δοκών, η επανεκτίμησή της δεν είναι δυνατό να ισοδυναμεί με αύξηση για το μέλλον. Στην πραγματικότητα, η μόνη μεταβολή που επήλθε στην κατάσταση της Irish Steel ήταν μια μείωση της παραγωγής προϊόντων θερμής ελάσεως το 1992.
- 71 Επιπλέον, η προσφεύγουσα παραποιεί την πραγματική κατάσταση της αγοράς, ισχυριζόμενη ότι η ικανότητα παραγωγής μικρών δοκών της Irish Steel αντιπροσωπεύει το 12 % της αγοράς της Δυτικής Ευρώπης. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα, για να καταλήξει σε ένα τέτοιο συμπέρασμα, συνέκρινε τη μέγιστη επιτρεπόμενη παραγωγή της Irish Steel το 1999/00 με τα τωρινά επίπεδα ικανότητας παραγωγής. Αντιθέτως, αν λαμβανόταν ως βάση η συνολική ικανότητα παραγωγής δοκών στην ΕΚ (12 275 000 τόνοι) για το 1994, το μερίδιο αγοράς της Irish Steel (361 000 τόνοι) δεν θα αντιπροσώπευε παρά 2,9 %.

- 72 Δεύτερον, όσον αφορά τις αυξήσεις παραγωγής μικρών δοκών, η προσβαλλομένη απόφαση προέβλεψε ρητά ότι οι αυξήσεις θα πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο της αυξήσεως που θα απέρρεε από τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Όσον αφορά την εκτίμηση της αυξήσεως των πωλήσεων στη Δυτική Ευρώπη μέχρι το 1999/00, η προσφεύγουσα, κάνοντας τους υπολογισμούς της, αμέλησε το ότι η παραγωγή της Irish Steel ήταν ασυνήθιστα χαμηλή το 1994/95. Αν λαμβάνονταν ως βάση τα επίπεδα παραγωγής του 1990/91, η αύξηση των πωλήσεων θα ήταν μόνον περίπου 6 % επί πέντε έτη, αντί 14 %, όπως εκθέτει η προσφεύγουσα.
- 73 Τρίτον, όσον αφορά τη φερόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή θεωρεί ότι ουδέποτε αρνήθηκε ότι η προσβαλλομένη απόφαση μπορεί να έχει ένα τέτοιο αποτέλεσμα, το οποίο εξάλλου δεν απαγορεύεται συνεπεία της προπαρατεθείσας αποφάσεως Γερμανία κατά Επιτροπής. Εντούτοις, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν κατορθώνουν να καταδείξουν ότι η στρέβλωση αυτή του ανταγωνισμού είναι αντίθετη προς το κοινό συμφέρον.
- 74 Καταρχάς, ως προς τα πρίσματα, η παραγωγή της Irish Steel, κατά την περίοδο που καλύπτει η προσβαλλομένη απόφαση, θα πρέπει να ανέλθουν από 30 000 σε 90 000 τόνους, οι οποίοι αντιστοιχούν στο 0,2 % της υφιστάμενης κοινοτικής καταναλώσεως των περίπου 40 εκατομμυρίων τόνων (σύμφωνα με τα δεδομένα που περιέχει η έκθεση Cockerill). Ακόμη και αν η Irish Steel παρείχε αποκλειστικά δοκούς υψηλής ποιότητας θα εξακολουθούσε να έχει αμελητέο μερίδιο της αγοράς σε σχέση με την οιονεί μονοπωλιακή θέση της προσφεύγουσας στην αγορά αυτή.
- 75 Στη συνέχεια, όσον αφορά την αγορά των μικρών δοκών, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ispat και στηριζόμενη στο *Report on Commission Decision 96/315/ECSC of 7 February 1996* των F. O'Toole και P. Walsh (επισυνάπτεται στο υπόμνημα παρεμβάσεως της Ispat), αρνείται ότι υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως, θεωρώντας ως οικεία αγορά μάλλον την αγορά των δοκών παρά αυτή των μικρών δοκών.
- 76 Τέλος, και πάλι, όσον αφορά τα αποτελέσματα της αυξήσεως της παραγωγής της Irish Steel επί των τιμών και των κερδών των ανταγωνιστών, οι υπολογισμοί

και εκτιμήσεις της προσφεύγουσας στηρίζονται σε αριθμητικά στοιχεία που δεν είναι συγκρίσιμα ώστε να προκύπτει αποτέλεσμα με στοιχεία υπερβολής.

- 77 Κατά την Ispat, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχο του επί της οικονομικής αναλύσεως που χρησιμεύει ως βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Υπογραμμίζει ότι τα στοιχεία που προβάλλει η προσφεύγουσα για να επικαλεστεί πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εκ μέρους της Επιτροπής πρέπει να διορθωθούν. Όσον αφορά την πραγματική ικανότητα της παραγωγής στο εργοστάσιο, αυτή είναι των 500 000 τόνων ρευστού χάλυβα. Με ποσοστό μεταποίησης περίπου 98,5 % από τη μορφή του ρευστού χάλυβα στα πρισματα, διαθέτει ικανότητα χυτεύσεως πρισμάτων 492 500 τόνων. Αυτό αρκεί για την παραγωγή 361 000 τόνων κατεργασμένων προϊόντων καθώς και 90 000 τόνων πρισμάτων (θεωρουμένων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα) για την ελεύθερη αγορά.
- 78 Επιπλέον, η Ispat αντικρούει τον ισχυρισμό ότι είχε την πρόθεση να αποκτήσει μια νέα σειρά συνεχούς χυτεύσεως. Το άρθρο του *Metal Bulletin*, στο οποίο στηρίζεται η προσφεύγουσα, ερμηνεύει εσφαλμένως τις φράσεις του Armstead. Εξάλλου, είναι τελείως εξωπραγματικό να εγκαταστήσει μια νέα σειρά συνεχούς χυτεύσεως απλώς και μόνο για να αυξήσει την παραγωγή πρισμάτων από 65 σε 85 τόνους ωριαίως όπως αναφέρεται σ' αυτό το άρθρο.
- 79 Η Ιρλανδία θεωρεί ότι, πρώτον, δεν υφίσταται κανένας γενικός κανόνας που υποχρεώνει την Επιτροπή να επιβάλλει μειώσεις ικανότητας παραγωγής ως προκαταρκτικό όρο για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Κάθε ατομική απόφαση είναι πράξη *sui generis* και, εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν ήταν δυνατό να επιβληθούν μειώσεις ικανότητας παραγωγής στην Irish Steel, η Επιτροπή προέβη στην επιλογή ενός σχεδίου αναδιαρθρώσεως που συνεπάγεται σημαντικούς περιορισμούς στην παραγωγή και τις πωλήσεις. Κατά συνέπεια, το κύρος της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θίγεται από το γεγονός ότι δεν επιβλήθηκε καμία μείωση ικανότητας παραγωγής.
- 80 Δεύτερον, η Ιρλανδία επισημαίνει ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί το αν η προσβαλλομένη απόφαση δημιούργησε στρέβλωση του ανταγωνισμού, έχει σημασία να εξεταστεί το ζήτημα αν ο ανταγωνισμός νοθεύτηκε μέχρι τέτοιου σημείου ώστε να αντιβαίνει προς το κοινό συμφέρον. Εν όψει του γεγονότος ότι η δυνητική ικανότητα χυτεύσεως της Irish Steel ήταν 500 000 τόνοι το 1988

και ότι αυτό συνιστούσε μόνο το 0,33 % των 184 εκατομμυρίων τόνων που προβλέπονταν για το σύνολο της Κοινότητας, κάθε στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκύπτει από τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως στην Irish Steel εμπίπτει στην κατηγορία de minimis (ήσσονος σημασίας). Καίτοι οι ασήμαντες στρεβλώσεις δεν διαφεύγουν της εφαρμογής των κανόνων περί ανταγωνισμού, η αυστηρότητα των όρων που επέβαλε η Επιτροπή διασφαλίζει το κύρος της προσβαλλομένης αποφάσεως, διότι μπορεί να δικαιολογηθεί από το κοινό συμφέρον της κοινοτικής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 81 Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο έκρινε, με την προπαρατεθείσα απόφασή του Γερμανία κατά Επιτροπής, ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων «οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα» (σκέψη 30). Με το ίδιο πνεύμα, έκρινε, με την απόφασή του της 13ης Ιουνίου 1958, 15/57, *Compagnie des hauts fourneaux de Chasse κατά Ανωτάτης Αρχής* (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 235, συγκεκριμένα σ. 243), ότι το θεσμικό αυτό όργανο «είχε την υποχρέωση να ενεργεί με σύνεση και να μην επεμβαίνει παρά αφού σταθμίσει προσεκτικά τα διαφορετικά συμφέροντα, περιορίζοντας — κατά το δυνατόν — τις ζημιές που μπορούν να προβλεφθούν έναντι των τρίτων».
- 82 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή έχει εν προκειμένω «ευρεία εξουσία εκτιμήσεως η οποία αντιστοιχεί στις πολιτικές ευθύνες» υπό τις οποίες ενεργεί (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιουνίου 1990, C-8/89, *Zardi*, Συλλογή 1990, σ. I-2515, σκέψη 11). Κατά συνέπεια, μόνον η «πρόδηλη ακαταλληλότητα» ή ο υπέρμετρος χαρακτήρας της αποφάσεως που εκδίδει η Επιτροπή, σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει, μπορεί να θίξει τη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1985, 179/84, *Bozzetti*, Συλλογή 1985, σ. 2301, καθώς και της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, *Schräder HS Kraftfutter*, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 22).
- 83 Όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκλήθηκε από την προσβαλλομένη απόφαση, πρέπει, όπως εξ αρχής, να εξεταστεί αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό της οικείας αγοράς προϊόντων που συνιστά τη βάση υπολογισμού του μεριδίου αγοράς

που κατέχει η ευνοηθείσα επιχείρηση, κατά τον υπολογισμό των ικανοτήτων παραγωγής που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση των αυξήσεων παραγωγής που προβλέπονται από την προσβαλλομένη απόφαση (άρθρο 2) και κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού.

84 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα αφορώντα τον ουσιαστικό καθορισμό της αγοράς στοιχεία στα οποία στηρίζεται η προσφεύγουσα (τέταρτο μέρος της εκθέσεως Cockerill) δεν επιτρέπουν τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθορίζοντας την οικεία αγορά ως την αγορά των δοκών γενικώς. Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι στο πλαίσιο της αγοράς των δοκών (μακρού μήκους κατεργασμένων προϊόντων θερμής ελάσεως) υπάρχει μια ξεχωριστή μερικότερη αγορά, αυτή των μικρών δοκών (δοκών χάλυβα ύψους μέχρι 300 mm) στην οποία εντάσσεται η παραγωγή της Irish Steel. Θεωρεί ότι, εν όψει των πολύ διαφορετικών χαρακτηριστικών τους, τόσο όσον αφορά την τιμή τους όσο και το βάρος τους και τον τρόπο αποθεματοποίησής τους, οι δοκοί και οι μικρές δοκοί δεν μπορούν να θεωρηθούν ως επαρκώς υποκατάστατα προϊόντα. Εντούτοις, η Επιτροπή θεώρησε, και η έκθεση Cockerill δεν αντιφάσκει προς αυτή την ανάλυση, ότι αυτός ο περιορισμός δυνατότητας υποκαταστάσεως από την πλευρά της ζήτησεως δεν επιτρέπει τη διαπίστωση ότι οι δύο αγορές είναι διαφορετικές, δεδομένου ότι υφίσταται δυνατότητα υποκαταστάσεως από την πλευρά της προσφοράς που καθιστά δυνατό στην πλειονότητα των παραγωγών, στην περίπτωση κατά την οποία αυξάνει η ζήτηση δοκών μικρού μεγέθους, να αναπροσδιορίσουν την παραγωγή τους χωρίς να εκτίθενται σε πρόσθετους κινδύνους ή δαπάνες. Πράγματι, όπως εκθέτει η ίδια η προσφεύγουσα, τα δύο τρίτα της παραγωγής μικρών δοκών πραγματοποιούνται στα multi mills που έχουν μεγαλύτερη ευελιξία παραγωγής και ευρύτερη σειρά προϊόντων (σημεία 4.32 και 4.34 της εκθέσεως Cockerill).

85 Δεύτερον, όσον αφορά την αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι διάδικοι, στις αγορεύσεις τους, παραδέχτηκαν ότι η ακριβής ικανότητα χυτεύσεως της Irish Steel, κατά το χρονικό σημείο της εγκρίσεως της ενισχύσεως, ήταν 500 000 τόνοι αντί των 400 000 τόνων, όπως αναφέρθηκε από την προσφεύγουσα. Επομένως, η επιχειρηματολογία κατά την οποία η ικανότητα παραγωγής της Irish Steel ήταν ανεπαρκής για να παραχθούν οι μέγιστες ποσότητες που προβλέπει η προσβαλλομένη απόφαση ως προς τη χρήση 1999/00, ήτοι 361 000 τόνοι μορφοσιδήρων και 90 000 τόνοι πρισμάτων, στερείται ερεισματος. Εν πάση περιπτώσει, η προσβαλλομένη

απόφαση δεν απαγορεύει τις αυξήσεις ικανότητας παραγωγής που απορρέουν από τη βελτίωση της παραγωγικότητας (αιτιολογική σκέψη V). Όμως, δεν αμφισβητείται ότι αρκεί η Irish Steel να αυξήσει την παραγωγικότητά της κατά 1 % ετησίως για να μπορέσει να παραγάγει 361 000 τόνους το 2000.

- 86 Τρίτον, οι εκτιμήσεις της προσφεύγουσας δεν επιτρέπουν να συναχθεί ότι τα συμπεράσματα της Επιτροπής ως προς την αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων και την επίπτωσή της στην αγορά συνιστούν πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Ως προς τα πρίσματα, οι προβλέψεις που προβάλλει η προσφεύγουσα, κατά τις οποίες η Irish Steel θα στρεφόταν προς την αγορά των πρισματών ανωτέρας ποιότητας και θα προκαλούσε πτώση των τιμών, αποτελούν απλώς υποθέσεις που συνάγονται από ένα άρθρο εφημερίδας. Όπως παραδέχθηκε η ίδια η προσφεύγουσα στο δικόγραφο της, «ελλείπει ενδείξεως ως προς την ποιότητα των πρισματών που προτίθεται να παρασκευάσει η Irish Steel, είναι αδύνατο να καθορισθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα προκύψει από αυτό».
- 87 Όσον αφορά τις μικρές δοκούς, η προσφεύγουσα λαμβάνει υπόψη αριθμητικά στοιχεία που δεν είναι συγκρίσιμα, καταλήγοντας σε υπερβολικά συμπεράσματα. Πράγματι, αν επιλεγεί ως βάση αναφοράς ο μέσος όρος πωλήσεων στη δυτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών που προηγούνται της προσβαλλομένης αποφάσεως (263 000 τόνοι, βλ. σημείο 5.36 του δικογράφου της προσφυγής) αντί του ύψους των πωλήσεων του 1994 που ήταν ασυνήθιστα χαμηλές (238 000 τόνοι), η αύξηση των πωλήσεων που προβλέπονταν για το χρονικό διάστημα από το 1995 έως το 2000 είναι 57 000 τόνοι αντί των 82 000 τόνων, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Εν όψει του ότι η συνολική κατανάλωση το 1994 στην ευρωπαϊκή αγορά ήταν 5 460 000 τόνοι για τις δοκούς και 2 457 000 τόνοι για τις μικρές δοκούς (σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στην έκθεση Cockerill), η αύξηση των επιτρεπομένων πωλήσεων ανέρχεται, αντιστοίχως, σε 1,04 και 2,31 %. Ομοίως, αν ληφθεί υπόψη η ζήτηση δοκών για το 1994, ήτοι 5 460 000 τόνοι και οι πωλήσεις που επιτεύχθηκαν στην Irish Steel για τη χρήση 1999/00 ήτοι 320 000 τόνοι, το μερίδιο αγοράς της Irish Steel αντιστοιχεί σε 5,8 %, ήτοι 1 % περισσότερο από τα 4,8 % που κατείχε κατά μέσον όρο μεταξύ του 1990 και του 1995.
- 88 Τέλος, η επίπτωση της επιτραπέιας με την προσβαλλομένη απόφαση ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού, είναι 0,15 % [(90 000 — 30 000): 40 000 000, βλ. τη σκέψη 74 ανωτέρω] στην αγορά των πρισματών κράματος χάλυβα και 1 % στην αγορά των δοκών. Καίτοι οι ενισχύσεις που έχουν ασήμαντη επίπτωση δεν διαφεύγουν της απαγορεύσεως του άρθρου 4,

στοιχείο γ', της Συνθήκης πρέπει να υπομνησθεί ότι η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης που επιτρέπει στην Επιτροπή να εγκρίνει ενισχύσεις που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης. Εν προκειμένω, η Επιτροπή ορθώς κατέληξε ότι η επίμαχη ενίσχυση, λόγω της ασήμαντης επιπτώσεώς της, δεν μπορεί να προκαλέσει απαράδεκτες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

- 89 Κατά συνέπεια, δεν αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, θεωρώντας ότι η εγκριθείσα με την προσβαλλομένη απόφαση ενίσχυση δεν προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού αντίθετες προς το κοινό συμφέρον.

β) Οι επιβληθέντες όροι είναι ανεπαρκείς για την εξάλειψη της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 90 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι όροι που επέβαλε η Επιτροπή είναι προδήλως ακατάλληλοι σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Πρώτον, οι γενικοί περιορισμοί του όγκου των πωλήσεων στη δυτική Ευρώπη δεν συνιστούν επαρκές αντιστάθμισμα, διότι η επιβληθείσα συρρίκνωση έχει ως αποτέλεσμα να εξακολουθεί η Irish Steel να μπορεί να αυξήσει τις πωλήσεις της κατά 12 αντί 20 %. Όμως, εξ ορισμού, ένα αντιστάθμισμα σημαίνει απώλεια για την επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση — μέχρι τούδε συνακόλουθη μείωση ικανότητας παραγωγής — για να αντισταθμιστεί το χορηγούμενο όφελος και όχι, όπως εν προκειμένω, απλή μείωση των κερδών.

- 91 Δεύτερον, ο όρος που επιβλήθηκε στην Irish Steel να μη διευρύνει τη σειρά μορφοσιδήρων και να περιορίσει την παραγωγή των τριών μεγαλύτερων τύπων της μικρών δοκών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ενώσεως σε 35 000 τόνους

ετησίως δεν μπορεί να αποκαταστήσει τη ζημία που μπορούν να υποστούν οι άλλοι παραγωγοί λόγω της χορηγηθείσας στην εταιρία αυτή ενισχύσεως. Ειδικότερα, όσον αφορά την British Steel, η Επιτροπή κακώς θεώρησε ότι το εργοστάσιό της στο Shelton προστατευόταν από τις συνέπειες των πωλήσεων της Irish Steel. Βεβαίως, στη μονάδα αυτή θερμής ελάσεως κατασκευάζονται μορφοσιδήροι που είναι γενικώς μεγαλύτεροι από αυτούς που κατασκευάζει η Irish Steel. Πάντως, οι δύο μονάδες θερμής ελάσεως του Scunthorpe, στις οποίες η British Steel παράγει τους μορφοσιδήρους μεσαίου μεγέθους, πρέπει να επηρεάστηκαν από τις πωλήσεις της Irish Steel και, δεδομένου ότι η μονάδα θερμής εξελάσεως του Shelton είναι δαπανηρότερη λόγω της αποστάσεώς της από την πηγή του ρευστού χάλυβα θερμής ελάσεως, οι επενδύσεις στο εργοστάσιο του Shelton έπρεπε να περιοριστούν σε εξαιρετικά υψηλό βαθμό. Επομένως, το μέλλον αυτής της μονάδας θερμής εξελάσεως είναι αβέβαιο. Κατά συνέπεια, με το προτεινόμενο μέτρο δεν θα επετυγχάνετο στην πράξη ο επιδιωκόμενος σκοπός.

- 92 Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο εκ μέρους της προσφεύγουσας υπολογισμός της αυξήσεως των πωλήσεων της Irish Steel είναι εσφαλμένος, διότι στηρίζεται στη σύγκριση των πωλήσεων που αυτή πραγματοποίησε στην Ευρώπη των Δώδεκα με τις μελλοντικές πωλήσεις στη δυτική Ευρώπη.
- 93 Επιπλέον, οι σκέψεις που διατυπώθηκαν ως προς τη μονάδα θερμής ελάσεως του Shelton εκκινούν από την εσφαλμένη αρχή ότι ο σκοπός του μέτρου που επέβαλε η Επιτροπή συνίσταται στην προστασία ειδικά αυτής της μονάδας θερμής ελάσεως, ενώ ο περιορισμός εφαρμόζεται στην κοινοτική αγορά και πρέπει να αποβεί προς όφελος όλων των παραγωγών της Κοινότητας. Εντούτοις, η προσφεύγουσα, καθόσον την αφορά, παράγει περίπου 2 εκατομμύρια τόνους μικρών δοκών ετησίως και οι πωλήσεις της Irish Steel, όσον αφορά τις μεγαλύτερων διαστάσεων μικρές δοκούς, στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι σχεδόν ανύπαρκτες ως προς τη δεκαετία αυτήν. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν οι πωλήσεις των μικρών αυτών δοκών από την Irish Steel (165 τόννοι το 1993/94) θα έφταναν τον συνολικό βαθμό διεισδύσεως της βρετανικής αγοράς από αυτήν την εταιρία ως προς το σύνολο των προϊόντων της, ήτοι περίπου το 25 %, η British Steel θα έπρεπε να αντιμετωπίσει ανταγωνισμό μόνο 8 000 τόνων.
- 94 Η Isprat, εκ προοιμίου, προβάλλει ότι τα αντισταθμίσιμα έχουν ως σκοπό να εξασφαλιστεί ότι ο ανταγωνισμός δεν θα νοθευτεί μέχρι τέτοιου σημείου ώστε να υφίσταται αντίθεση προς το κοινό συμφέρον. Η προϋπόθεση αυτή είναι η μόνη που πρέπει να τηρεί η Επιτροπή, όταν ασκεί τις αρμοδιότητες που απορρέουν από το άρθρο 95 της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, η έγκριση κρατικής ενισχύσεως βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης δεν εξαρτάται από

μα κύρωση ατομικού χαρακτήρα, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Επιπλέον, αν συγκριθούν οι όροι που τίθενται σε ορισμένες προηγούμενες αποφάσεις που εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, ιδίως στις αποφάσεις του 1994 (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), τα αντισταθμίσιμα που επιβάλλονται με την προσβαλλόμενη απόφαση είναι του ίδιου τύπου. Επιπροσθέτως, η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει ένα νέο είδος περιορισμού, ήτοι την απαγόρευση επί πέντε έτη δημιουργίας νέων προϊόντων ή ανωτέρων τύπων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 95 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας συνίσταται κατ' ουσίαν στον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον, αφενός, δεν επιβάλλει περιορισμούς ικανότητας παραγωγής και, αφετέρου, τα επιβληθέντα αντισταθμίσιμα δεν αρκούν για να ελαχιστοποιηθεί η επίπτωση της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού.
- 96 Η κοινοτική νομολογία, ιδίως η προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, υπογραμμίζει σταθερά τη στενή σχέση που υφίσταται μεταξύ της χορηγήσεως ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και των προσπαθειών αναδιαρθρώσεως που απαιτούνται από τον εν λόγω βιομηχανικό κλάδο (σκέψη 30). Επιπλέον, ο κοινοτικός δικαστής έχει υπογραμμίσει κατ' επανάληψη ότι η προσπάθεια αυτή αναδιαρθρώσεως περιελάμβανε, ειδικότερα, μείωση των ικανοτήτων παραγωγής των δικαιούχων επιχειρήσεων. Εντούτοις, οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα συγκεκριμένα ποσά των προς έγκριση ενισχύσεων δεν περιορίζονται μόνο σε ορισμένο αριθμό των τόνων ικανότητας παραγωγής που πρέπει να εξαλειφθεί, αλλά περιλαμβάνουν και άλλα στοιχεία τα οποία ποικίλλουν από τη μία περιοχή στην άλλη, όπως οι προσπάθειες αναδιαρθρώσεως που καταβλήθηκαν στο παρελθόν, τα περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλεί η κρίση της χαλυβουργικής βιομηχανίας, η τεχνολογική εξέλιξη και η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της αγοράς (προπαρατεθείσες αποφάσεις Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψεις 31 και 34, και *British Steel*, σκέψη 135).
- 97 Εξάλλου, δεν υφίσταται κανένας κανόνας ή γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου που να υποχρεώνει την Επιτροπή να επιβάλλει μειώσεις ικανότητας παραγωγής ως προκαταρκτικό όρο για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της ΕΚΑΧ. Η μόνη εν προκειμένω υποχρέωση της Επιτροπής είναι να επιβάλλει κατάλληλα αντισταθμίσιμα προκειμένου να περιορίζονται τα

αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα ενισχύσεων και, κατά συνέπεια, να αποφεύγονται απαράδεκτες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Αποδοχή ενός τέτοιου κανόνα θα ισοδυναμούσε με περιορισμό της διακριτικής ευχέρειας που παρέχει στην Επιτροπή το άρθρο 95 της Συνθήκης προκειμένου αυτή να αντιμετωπίζει απρόβλεπτες καταστάσεις, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις ιδιομορφίες κάθε μιας από αυτές. Επιπλέον, ο κανόνας αυτός θα ανάγκαζε την Επιτροπή να αρνείται να παράσχει έγκριση της ενισχύσεως ανεξαρτήτως των αρνητικών συνεπειών που θα συνεπήγγοτο αυτό για την κοινή αγορά, οσάκις, όπως εν προκειμένω, μείωση της ικανότητας παραγωγής δεν είναι δυνατή χωρίς να κλείσει η επιχείρηση. Πράγματι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή θεωρεί ότι μείωση ικανότητας παραγωγής δεν είναι δυνατή ή ότι η μείωση αυτή δεν αποτελεί την καταλληλότερη λύση σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς, μπορεί πάντοτε να απαιτεί άλλα αντισταθμιστικά, ήτοι περιορισμούς παραγωγής και πωλήσεων, εφόσον είναι πρόσφορα για την ελαχιστοποίηση της επιπτώσεως της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού. Όπως έχει ήδη κρίνει το Πρωτοδικείο, η εκτίμηση της Επιτροπής δεν μπορεί να υπόκειται σε έλεγχο στηριζόμενο αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια. Η Επιτροπή μπορεί θεμιτώς να λαμβάνει υπόψη ποικίλα στοιχεία πολιτικής, οικονομικής ή κοινωνικής φύσεως στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής της ευχέρειας βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης (απόφαση British Steel, σκέψη 136).

98

Με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επέβαλε στην Irish Steel διάφορες δεσμεύσεις:

«1. Η δικαιούχος επιχείρηση δεν αυξάνει την υφιστάμενη ικανότητα παραγωγής ρευστού χάλυβα ύψους 500 000 τόνων τον χρόνο και την υφιστάμενη ικανότητα παραγωγής προϊόντων θερμής έλασης ύψους 343 000 τόνων τον χρόνο, πέραν των αυξήσεων που θα απορρεύσουν από τις βελτιώσεις της παραγωγικότητας, επί μία πενταετία τουλάχιστον από την ημερομηνία της τελευταίας καταβολής ενίσχυσης βάσει του προγράμματος.

2. Η δικαιούχος επιχείρηση δεν θα διευρύνει την τρέχουσα σειρά κατεργασμένων προϊόντων, όπως κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή τον Νοέμβριο του 1995, τα πέντε πρώτα έτη ούτε θα παράγει μικρές δοκούς μεγαλύτερου μεγέθους από την τρέχουσα σειρά μεγεθών. Στο πλαίσιο της τρέχουσας σειράς μεγεθών μικρών δοκών που παράγει θα περιορίσει την παραγωγή της για την κοινοτική αγορά των μεγαλύτερου μεγέθους μικρών δοκών U (imperial), HE (metric) και IPE στο συνολικό ύψος των 35 000 τόνων τον χρόνο για αυτό το χρονικό διάστημα.

3. Η δικαιούχος επιχείρηση δεν θα υπερβεί τα ακόλουθα επίπεδα παραγωγής ανά οικονομικό έτος:

(σε χίλιους τόνους)

	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00
Κατεργα-σμένα προϊόντα θερμής έλασης	320	335	350	356	361
Πρίσματα	30	50	70	80	90

4. Η δικαιούχος επιχείρηση δεν θα υπερβεί τα παρακάτω επίπεδα ευρωπαϊκών πωλήσεων (Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Ελβετία και Νορβηγία) κατεργασμένων προϊόντων θερμής έλασης ανά οικονομικό έτος:

(σε χίλιους τόνους)

1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00
298	302	312	320	320

(...)

⁹⁹ Όσον αφορά αυτά τα μέτρα περιορισμού παραγωγής και πωλήσεων που επιβλήθηκαν στην Irish Steel, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι συνιστούν το αποτέλεσμα σταθμίσεως και εξισορροπήσεως διαφόρων παραγόντων, ήτοι της ειδικής καταστάσεως του τομέα σιδήρου και χάλυβα και κυρίως της καταστάσεως πλεονάζουσας ικανότητας παραγωγής (αιτιολογική σκέψη I της προσβαλλομένης αποφάσεως), της θέσεως της Irish Steel στην οικεία αγορά

(σημείο 4.3 της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1995), της ικανότητας της Ispat International να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα της δικαιούχου επιχειρήσεως (αιτιολογική σκέψη III της προσβαλλομένης αποφάσεως) και της ανάγκης επιβολής υποχρεώσεως ορισμένων αντισταθμισμάτων για τον περιορισμό της επιπτώσεως στην αγορά από τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται με τις ενισχύσεις, επιτρέποντας πάντως στην επιχείρηση να αυξήσει την παραγωγικότητά της (αιτιολογική σκέψη V). Όμως, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι ο καθορισμός ανωτάτων ορίων για την παραγωγή και τις πωλήσεις, ως ανταλλάγματα για την έγκριση των ενισχύσεων, είναι προδήλως απρόσφορος ή υπέρμετρος.

- 100 Εν πάση περιπτώσει, όπως η ίδια η προσφεύγουσα τονίζει, προκειμένου να περιοριστούν τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα από τη χορήγηση ενισχύσεως σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται από πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής, σημασία έχει να περιοριστεί η είσοδος προϊόντων στην αγορά. Όμως, η προσβαλλομένη απόφαση επέβαλε περιορισμούς παραγωγής και πωλήσεως στη δικαιούχο επιχείρηση (βλ. τη σκέψη 98 ανωτέρω). Βεβαίως, επιτρέπεται στην Irish Steel να αυξήσει τις πωλήσεις της πλέον του 8 %, σε σχέση με τα προηγούμενα αποτελέσματά της. Εντούτοις, τα ανώτατα αυτά όρια καθορίστηκαν σε συνάρτηση με την πρόοδο της παραγωγικότητας που μπορεί να επιτύχει η επιχείρηση προκειμένου να καταστεί αποδοτική. Επιπλέον, εν όψει των περιορισμένων μεριδίων αγοράς της Irish Steel σε σχέση με τους μεγάλους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα, όπως είναι η προσφεύγουσα, η αύξηση κατά 2,31 % (βλ. τη σκέψη 87) σε σχέση με τη συνολική κατανάλωση των 2 457 000 τόνων αποδεικνύεται ασήμαντη και αναγκαία στρέβλωση για την εξυγίανση της δικαιούχου εταιρίας. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα άλλα αντισταθμισματά που υιοθέτησε η Επιτροπή, ιδίως ο περιορισμός της παραγωγής των τριών μεγαλύτερων προτύπων δοκών που παρασκευάζει η Irish Steel, δεν μπορούν να προστατεύσουν τη μονάδα θερμής ελάσεως στο Shelton, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αρκεί για να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, διότι ο σκοπός των μέτρων αυτών συνίσταται στην προστασία όλων των παραγωγών της Κοινότητας και όχι ειδικά ενός παραγωγού.

- 101 Κατά συνέπεια, η αιτίαση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, επιβάλλοντας ανεπαρκή αντισταθμισματά για την εξάλειψη της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αναγκαιότητας της ενισχύσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 102 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, πρώτον, ότι έλαβε υπόψη στοιχεία στερούμενα σημασίας ως προς την εκτίμηση της αναγκαιότητας της ενισχύσεως.
- 103 Εν προκειμένω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη στοιχεία που έχουν σχέση με τη Συνθήκη ΕΚ και στήριξε την απόφασή της, κατά το πλείστον, στη γνώμη του Συμβουλίου, κατά την οποία τα προβλήματα των κρατών μελών στα οποία υφίσταται μόνο μία επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα εμπίπτουν στους σκοπούς που καθορίζουν με τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (συμπεράσματα του Συμβουλίου κατά τη συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου 1994). Συγκεκριμένα, στο σημείο 2.1 της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Ιρλανδία μπορούσε «να τύχει κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα δυνάμει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο α', της Συνθήκης για την Ένωση». Εφόσον οι σκοποί της Συνθήκης ΕΚΑΧ και οι σκοποί του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο α', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΕΚ) διαφέρουν, τα στοιχεία αυτά δεν έχουν σημασία για την εκτίμηση της αναγκαιότητας της ενισχύσεως (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Απριλίου 1994, C-128/92, Banks, Συλλογή 1994, σ. I-1209). Εξάλλου, ο σκοπός του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο α', της Συνθήκης ΕΚ δεν συμπίπτει με κανέναν από τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΚΑΧ, διότι, στο πλαίσιο της συνθήκης αυτής, η Επιτροπή ουδέποτε θα μπορούσε να ευνοήσει την ανάπτυξη ιδιαίτερων περιφερειών χωρίς να λάβει υπόψη τις επιπτώσεις επί των άλλων περιφερειών. Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να τροποποιεί τις διατάξεις της Συνθήκης μέσω ενδείξεων που παρέχονται κατά τις συνεδριάσεις του.
- 104 Δεύτερον, η προσφεύγουσα αναφέρεται στο γεγονός ότι η ανακοίνωση της 11ης Οκτωβρίου 1995 δεν διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Irish Steel είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση ενός από τους σκοπούς που καθορίζουν τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης. Στο πλαίσιο της πλεονάζουσας ικανότητας παραγωγής και της συρρικνώσεως της ζητήσεως που αναφέρθηκε ανωτέρω, η προσβαλλομένη

απόφαση, η οποία επιτρέπει στην Irish Steel να αυξήσει την ικανότητά της παραγωγής και εγκρίνει τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σ' αυτήν, όχι μόνο δεν συμβάλλει στην επίτευξη των σκοπών που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης, αλλά επιδεινώνει ακόμη περισσότερο την κατάσταση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα στο σύνολό της.

- 105 Η Επιτροπή θεωρεί ότι εναπόκειται στα θεσμικά όργανα, στο πλαίσιο της ευρείας τους ευχέρειας εκτιμήσεως, να συγκεκριμενοποιούν και να διευκρινίζουν τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 της Συνθήκης κατά τρόπο ώστε να τα καθιστούν πρακτικώς αποτελεσματικά μέσω των πράξεων που εκδίδουν για την εφαρμογή της Συνθήκης. Επομένως, πρέπει να εφαρμοστεί η νομολογία που συνάγεται από την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1980, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78 και 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 και 85/79, Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1980/Ι, σ. 489, σκέψεις 54 και 55). Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε στη Συνθήκη ΕΚ για να εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 106 Το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης απαγορεύει, καταρχήν, κρατικές ενισχύσεις εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, στο μέτρο που μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο για την πραγματοποίηση των ουσιαστών στόχων της Κοινοτήτας που ορίζει η Συνθήκη, ιδίως για τη δημιουργία καθεστώτος ελεύθερου ανταγωνισμού.
- 107 Ωστόσο, η ύπαρξη μιας τέτοιας απαγορεύσεως δεν σημαίνει ότι κάθε κρατική ενίσχυση στον τομέα της ΕΚΑΧ πρέπει να θεωρείται ασυμβίβαστη προς τους στόχους της Συνθήκης. Το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ερμηνευόμενο υπό το φως του συνόλου των σκοπών της Συνθήκης, όπως ορίζονται στα άρθρα της 2 έως 4, δεν αποβλέπει στο να εμποδίσει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων που μπορούν να συμβάλουν στην πραγματοποίηση των εν λόγω σκοπών. Το άρθρο αυτό παρέχει στα κοινοτικά θεσμικά όργανα την ευχέρεια να εκτιμούν το συμβατό προς τη Συνθήκη και, ενδεχομένως, να εγκρίνουν τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων, στον τομέα που καλύπτει η Συνθήκη. Η ανάλυση αυτή επιβεβαιώνεται από την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1961, 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 547, ιδίως σ. 561), και την

απόφαση British Steel (σκέψη 41), κατά τις οποίες αποφάσεις, όπως ορισμένες μη κρατικές χρηματοοικονομικές συνδρομές προς επιχειρήσεις που παράγουν άνθρακα ή χάλυβα που επιτρέπονται από τα άρθρα 55, παράγραφος 2, και 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης δεν μπορούν να χορηγηθούν παρά μόνο από την Επιτροπή ή με τη ρητή έγκρισή της, ομοίως το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης έχει την έννοια ότι παρέχει στα κοινοτικά όργανα αποκλειστική αρμοδιότητα στον τομέα των ενισχύσεων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

108 Επομένως, το άρθρο 4, στοιχείο γ', κατά την οικονομία της Συνθήκης, δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να επιτρέπει, κατά παρέκκλιση, ενισχύσεις σχεδιαζόμενες από τα κράτη μέλη και συμβατές με τους σκοπούς της Συνθήκης, στηριζόμενη στο άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, προκειμένου να αντιμετωπίσει απρόβλεπτες καταστάσεις (βλ. τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, και British Steel, σκέψη 42).

109 Στο μέτρο που, αντιθέτως προς τη Συνθήκη ΕΚ, η Συνθήκη ΕΚΑΧ δεν απονέμει στην Επιτροπή ή το Συμβούλιο καμία ειδική εξουσία προκειμένου να εγκρίνουν τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή έχει, βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, την εξουσία να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης και, κατ' επέκταση, να εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζει, τις ενισχύσεις που κρίνει ότι είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων αυτών (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση EISA, σκέψεις 61 έως 64 και την παρατιθέμενη νομολογία). Σε αντίθεση προς τα προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα, εφόσον η ενίσχυση κρίνεται αναγκαία για την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς σιδήρου και χάλυβα, δεν συνιστά πλέον κρατική ενίσχυση απαγορευόμενη από τη Συνθήκη.

110 Η προϋπόθεση της αναγκαιότητας πληρούται ιδίως όταν ο οικείος τομέας αντιμετωπίζει καταστάσεις εξαιρετικής κρίσεως. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογράμμισε, στην προπαρατεθείσα απόφασή του Γερμανία κατά Επιτροπής (σκέψη 30), «τη στενή σχέση που υφίσταται, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ σε περίοδο κρίσεως, μεταξύ της χορηγήσεως ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και των προσπαθειών αναδιαρθρώσεως που απαιτούνται από τον εν λόγω βιομηχανικό κλάδο». Η Επιτροπή κρίνει κατά διακριτική ευχέρεια, στο πλαίσιο της εφαρμογής αυτής, το συμβατό, με τις θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης, των ενισχύσεων που προορίζονται να συνοδεύσουν τα μέτρα αναδιαρθρώσεως (απόφαση EISA, σκέψεις 77 και 78).

- 111 Στον τομέα αυτόν, ο έλεγχος της νομιμότητας πρέπει να περιορίζεται στην εξέταση του ζητήματος αν η Επιτροπή υπερέβη τα σύμφυτα προς την ευχέρειά της εκτιμήσεως όρια αλλοιώνοντας ή εκτιμώντας προφανώς εσφαλμένως τα πραγματικά περιστατικά ή ενεργώντας κατά κατάχρηση εξουσίας ή διαδικασίας (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 25).
- 112 Η προσβαλλομένη απόφαση εκθέτει στην αιτιολογική σκέψη IV ότι αυτό που επιδιώκεται είναι ο στόχος της «διαμόρφωσης μιας υγιούς και βιώσιμης από οικονομική άποψη διάρθρωσης στον τομέα του χάλυβα στην Ιρλανδία». Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί, πρώτον, αν ένας τέτοιος στόχος αντιβαίνει προς τους σκοπούς που προβλέπουν τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης και, δεύτερον, αν η προσβαλλομένη απόφαση ήταν αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών αυτών.
- 113 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, δεδομένου ότι η Συνθήκη καθορίζει διαφορετικούς στόχους, ο ρόλος της Επιτροπής συνίσταται στο να διασφαλίζει τον μόνιμο συμβιβασμό αυτών των διαφορετικών στόχων, χρησιμοποιώντας τη διακριτική ευχέρειά της προκειμένου να επιτύχει την εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1958, 9/56, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 171, συγκεκριμένα 192, της 21ης Ιουνίου 1958, 8/57, Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 271 (συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά), και της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, 351/85 και 360/85, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3639, σκέψη 15]. Ειδικότερα, στην προπαρατεθείσα απόφαση Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψη 54), το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν η Επιτροπή ερευνά την ύπαρξη ενδεχομένων αντιφάσεων μεταξύ των σκοπών, θεωρουμένων χωριστά, οφείλει να αποδίδει σε έναν από τους σκοπούς του άρθρου 3 της Συνθήκης την πρωτεύουσα σημασία που κατά τη γνώμη της μπορούν να απαιτούν οι οικονομικές περιστάσεις και γεγονότα εν όψει των οποίων εξέδωσε την απόφασή της.
- 114 Όσον αφορά το ζήτημα αν η εξυγίανση της δικαιούχου επιχειρήσεως συμβάλλει στην πραγματοποίηση των σκοπών της Συνθήκης, πρέπει να υπομνηστεί ότι, όπως διευκρίνισε το Πρωτοδικείο στις αποφάσεις του EISA, British Steel και Wirtschaftsvereinigung, η ιδιωτικοποίηση μιας επιχειρήσεως, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η κατάργηση θέσεων εργασίας σε εύλογο βαθμό, συντελούν στην πραγματοποίηση των σκοπών της Συνθήκης, δεδομένης της ευαισθησίας του χαλυβουργικού τομέα και του γεγονότος ότι η επιδείνωση της κρίσεως θα ενείχε τον κίνδυνο να προκαλέσει, στην οικονομία των οικείων κρατών μελών, εξαιρετικά σοβαρές και παρατει-

νόμενες διαταραχές. Όμως, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη ενίσχυση σκοπεί στη διευκόλυνση της ιδιωτικοποίησής της δικαιούχου δημοσίας επιχειρήσεως, της αναδιαρθρώσεως των υφισταμένων εγκαταστάσεων και της καταργήσεως των θέσεων εργασίας σε αποδεκτό βαθμό (βλ. την αιτιολογική σκέψη II της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ούτε ότι ο τομέας του σιδήρου και χάλυβα έχει, εντός πολλών κρατών μελών, ουσιώδη σημασία, λόγω του ότι οι χαλυβουργικές εγκαταστάσεις κείνται σε περιφέρειες χαρακτηριζόμενες από κατάσταση υποαπασχολήσεως και λόγω του ότι τα διακυβευόμενα οικονομικά συμφέροντα είναι πολύ σημαντικά. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ενδεχόμενες αποφάσεις για το κλείσιμο και για την κατάργηση θέσεων εργασίας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν, ελλείψει μέτρων υποστηρίξεως εκ μέρους των δημοσίων αρχών, πολύ σοβαρές δυσχέρειες δημοσίας τάξεως, επιδεινώνοντας ιδίως το πρόβλημα της ανεργίας και ενέχοντας τον κίνδυνο δημιουργίας μιας καταστάσεως μείζονος οικονομικής και κοινωνικής κρίσεως (απόφαση *British Steel*, σκέψη 107). Όμως το γεγονός ότι η *Irish Steel* είναι η μόνη χαλυβουργική επιχείρηση στην Ιρλανδία ενισχύει αναπόφευκτα τα αποτελέσματα που θα μπορούσε ενδεχόμενο κλείσιμο να προκαλέσει στην οικονομία και στην κατάσταση της απασχολήσεως του κράτους μέλους.

- 115 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσβαλλομένη απόφαση, αποβλέποντας στην αντιμετώπιση τέτοιων δυσχερειών με την εξυγίανση της *Irish Steel*, πληροί τις επιταγές της Συνθήκης, καθόσον επιχειρεί αναμφισβήτητα να διασφαλίσει «τη συνεχή απασχόληση», όπως απαιτεί το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Επιπλέον, επιδιώκει τους σκοπούς που καθιερώνει το άρθρο 3 της Συνθήκης και αφορούν, μεταξύ άλλων, τη «διατήρηση των συνθηκών, οι οποίες ωθούν τις επιχειρήσεις να αναπτύσσουν και βελτιώνουν το παραγωγικό τους δυναμικό» (στοιχείο δ') και την προαγωγή της «κανονικής επεκτάσεως και του εκσυγχρονισμού της παραγωγής καθώς και της βελτιώσεως της ποιότητας υπό συνθήκες που αποκλείουν έναντι των ανταγωνιστικών βιομηχανιών κάθε προστασία» (στοιχείο ζ') (βλ., με αυτό το πνεύμα, την απόφαση *British Steel*, σκέψη 108).
- 116 Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση συμβιβάζει διαφορετικούς σκοπούς της Συνθήκης προκειμένου να διασφαλίσει την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς.
- 117 Πρέπει, δεύτερον, να ελεγχθεί αν η προσβαλλομένη απόφαση ήταν αναγκαία για την πραγματοποίηση των σκοπών αυτών. Όπως το Δικαστήριο διευκρίνισε στη σκέψη 30 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Γερμανία κατά Επιτροπής, η Επιτροπή «σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να εγκρίνει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για την επίτευξη των

σκοπών που καθορίζει η Συνθήκη και οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα» (απόφαση British Steel, σκέψη 110).

- 118 Πρέπει εκ προοιμίου να υπομνηστεί ότι στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο δέχεται σταθερά ότι «η Επιτροπή έχει διακριτική εξουσία, της οποίας η άσκηση προϋποθέτει εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως που πρέπει να γίνονται σε κοινοτικό πλαίσιο» (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, 730/79, Philip Morris κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 13, σκέψη 24, και προπαρατεθείσα Matra κατά Επιτροπής, καθώς και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, T-244/93 και T-486/93, TWD κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2265, σκέψη 82, και British Steel, σκέψη 112).
- 119 Όμως, από την προσβαλλομένη απόφαση (βλ. αιτιολογική σκέψη III), όπως και από την ανακοίνωση της 11ης Οκτωβρίου 1995, προκύπτει ότι το σχέδιο αναδιαρθρώσεως που συμβάδιζε με την ιδιωτικοποίηση της Irish Steel παρουσιάστηκε στην Επιτροπή ως η μόνη λύση που επέτρεπε την ανάκαμψη της εταιρίας με το ελάχιστο κοινωνικοοικονομικό κόστος (βλ. ιδίως το σημείο 5 επ. της ανακοινώσεως). Η πώληση της εταιρίας σε ιδιώτη επενδυτή που δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο και ο οποίος έχει μεγάλη πείρα στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα, καθώς και την ικανότητα να εξυγιάνει χαλυβουργικές επιχειρήσεις που δεν είναι αποδοτικές αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, παράγοντες σταθμίσεως που ώθησαν την Επιτροπή να εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση. Επιπλέον, η βιωσιμότητα του σχεδίου αναδιαρθρώσεως που συνδέεται με την ιδιωτικοποίηση της Irish Steel επιβεβαιώθηκε από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες οι οποίοι έκριναν ότι οι προτεινόμενες από την Ispat International επενδύσεις καθιστούσαν δυνατή την πραγματοποίηση της αναγκαίας αυξήσεως της παραγωγικότητας και της μειώσεως του κόστους (βλ. ιδίως τα σημεία 7.15 έως 7.18 και 13.1 της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1995).
- 120 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη άσχετα στοιχεία για να εκτιμήσει την αναγκαιότητα της ενισχύσεως, πρέπει να τονιστεί ότι η αναφορά στο άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο α', της Συνθήκης ΕΚ εξυπηρετεί απλώς τη διευκρίνιση των ιδιομορφιών που υφίσταντο σε σχέση με την υπόθεση Irish Steel. Όταν υφίσταται μία μόνον επιχείρηση μικρού μεγέθους στο κράτος μέλος και βρίσκεται σε οικονομικώς μειονεκτούσα περιοχή, η Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη τα στοιχεία αυτά για να εκτιμήσει

την αναγκαιότητα της ενισχύσεως. Εν πάση περιπτώσει, η δύσκολη οικονομική κατάσταση της περιφέρειας στην οποία είναι εγκατεστημένη η Irish Steel ήταν απλώς ένα από τα στοιχεία που, μεταξύ άλλων, έλαβε υπόψη η Επιτροπή.

- 121 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν παρέσχε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση της αναγκαιότητας της ενισχύσεως για την εξυγίανση της δικαιούχου επιχειρήσεως.

Επί της παραβιάσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 122 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η επίδικη απόφαση συνιστά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, ευνοώντας μια δημόσια επιχείρηση σε βάρος των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η Irish Steel έτυχε των εν λόγω ενισχύσεων για τον λόγο και μόνον ότι είναι μια επιχείρηση ελεγχόμενη από το κράτος. Όμως, η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων επιβάλλει να μην τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως όμοιες καταστάσεις ή ίδιας μεταχειρίσεως διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν μια τέτοια μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικώς. Όταν τα κράτη μέλη προτείνουν την ενίσχυση μόνον των δημοσίων επιχειρήσεων, η Επιτροπή δεν μπορεί να εγκρίνει ενισχύσεις η χορήγηση των οποίων θα μπορούσε να προκαλέσει προφανή διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Συγκεκριμένα, εκτιμώντας προγράμματα δημοσίων ενισχύσεων, ο ρόλος της Επιτροπής συνίσταται, ιδίως, στον έλεγχο της συνιστώσας δυσμενή διάκριση φύσεως των προγραμμάτων αυτών (βλ. συναφώς την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Φεβρουαρίου 1987, 304/85, Falck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 871, σκέψη 27).

- 123 Επιπλέον, η προσβαλλομένη απόφαση ενέκρινε ενισχύσεις για μια επιχείρηση που παρέλειψε να προβεί σε κατά βάθος αναδιάρθρωση σε βάρος των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, ιδίως της προσφεύγουσας, η οποία είχε ήδη προβεί σε μια τέτοια αναδιάρθρωση. Τέλος, η προσβαλλομένη απόφαση περιέχει ένα άλλο στοιχείο δυσμενούς διακρίσεως, καθόσον επιτρέπει στην

Irish Steel να αυξήσει την παραγωγή της πέραν της υφιστάμενης ικανότητάς της παραγωγής, ενώ, στο παρελθόν άλλες επιχειρήσεις είχαν αναγκαστεί να μειώσουν την ικανότητά τους παραγωγής προκειμένου να μπορέσουν να τύχουν ενισχύσεων. Εν προκειμένω, η διαφορά αυτή μεταχειρίσεως δεν δικαιολογείται από κανένα αντικειμενικό λόγο.

- 124 Η Επιτροπή θεωρεί ότι κακώς η προσφεύγουσα συγκρίνει την κατάστασή της καθώς και την κατάσταση άλλων επιχειρήσεων που δεν έτυχαν ενισχύσεων από το 1985 και οι οποίες, εντούτοις, είχαν υποβληθεί σε αναδιαρθρώσεις, με την κατάσταση της Irish Steel. Συγκεκριμένα, μεταξύ του 1980 και 1985, η προσφεύγουσα έλαβε ενισχύσεις που κατέστησαν δυνατή την ιδιωτικοποίησή της και τη δημιουργία μιας εξυγιανθείσας και οικονομικώς βιώσιμης διαρθρώσεως. Η Επιτροπή προσθέτει, υποστηριζόμενη από την Ispat, ότι η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, όπως διευκρινίστηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Falck κατά Επιτροπής, δεν μπορεί εν προκειμένω να τύχει επικλήσεως. Κατά τα λοιπά, το επιχείρημα ότι η προσβαλλομένη απόφαση συνιστά δυσμενή διάκριση, διότι επιτρέπει στην Irish Steel να αυξήσει την ικανότητά της παραγωγής, είναι αβάσιμο για τους ήδη προβληθέντες λόγους.

- 125 Η Ιρλανδία υπενθυμίζει ότι οι ενισχύσεις εγκρίθηκαν στο σύνολό τους στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης της Irish Steel και ότι, επομένως, τερματίστηκε η συμμετοχή του κράτους στην εταιρία αυτή. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα ότι η ενίσχυση συνιστά διάκριση υπέρ δημοσίας επιχειρήσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 126 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά το άρθρο 4, στοιχείο β', της Συνθήκης, «τα μέτρα ή κάθε πρακτική που εισάγουν διάκριση μεταξύ παραγωγών» θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά χάλυβα και, κατά συνέπεια, απαγορεύονται εντός της Κοινότητας.

- 127 Κατά πάγια νομολογία, δημιουργείται δυσμενής διάκριση όταν όμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο, πράγμα που συνεπάγεται μειονέκτημα για ορισμένους επιχειρηματίες σε σχέση με άλλους, χωρίς η διαφορετική αυτή μεταχείριση να δικαιολογείται από την ύπαρξη σχετικά σημαντικών αντικειμενικών διαφορών (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1985, 250/83, *Finsinder κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1985, σ. 131, σκέψη 8). Ειδικότερα στον τομέα των ενισχύσεων στη χαλυβουργία, το Δικαστήριο έχει διαπιστώσει ότι υφίσταται άνιση μεταχείριση και συνεπώς δυσμενής διάκριση όταν μια απόφαση εγκρίσεως συνεπάγεται «είτε διαφορετικά οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση είτε παρόμοια οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται σε αισθητά διαφορετικές καταστάσεις» (προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 36, και απόφαση *British Steel*, σκέψη 142).
- 128 Το ζήτημα της δημιουργίας δυσμενών διακρίσεων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ εξετάστηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση *Falck* κατά Επιτροπής. Το Δικαστήριο, αφού τόνισε ότι η ευθύνη της χορήγησης της ενισχύσεως ανήκει πρωτίστως στη σχετική κυβέρνηση, προσδιόρισε τον ρόλο της Επιτροπής ως εξής: «Βεβαίως (...) καιτοι κάθε παρέμβαση στον τομέα των ενισχύσεων μπορεί να ευνοήσει μια επιχείρηση σε σχέση με άλλη, η Επιτροπή δεν μπορεί, ωστόσο, να εγκρίνει ενισχύσεις η χορήγηση των οποίων θα μπορούσε να προκαλέσει προφανή διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή η χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων θα προκαλούσε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον» (απόφαση *British Steel*, σκέψη 143).
- 129 Εντούτοις, όπως προβάλλει η Επιτροπή, η προπαρατεθείσα απόφαση *Falck* κατά Επιτροπής μπορεί να τυγχάνει επικλήσεως μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το κράτος μέλος προέβη σε επιλογή μεταξύ των δυνάμει δικαιούχων της ενισχύσεως, ευνοώντας πάντως τις δημόσιες επιχειρήσεις. Όμως, εν προκειμένω, η *Irish Steel* είναι η μοναδική χαλυβουργική επιχείρηση στην Ιρλανδία. Επιπλέον, από τη χορήγηση της εγκρίσεως της ενισχύσεως δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που να επιτρέπει το συμπέρασμα ότι η έγκριση επηρεάστηκε αποφασιστικώς από το γεγονός ότι η επιχείρηση ήταν δημόσια επιχείρηση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσβαλλομένη απόφαση δεν ήταν δυνατό να δημιουργήσει προφανή διάκριση μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Εν πάση περιπτώσει, οι κριθείσες ως συμβατές ενισχύσεις χορηγήθηκαν από το ιρλανδικό Δημόσιο στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης της *Irish Steel* (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 11).

- 130 Ως προς τη φερόμενη αντίφαση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τις προηγούμενες αποφάσεις που εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, καθόσον η Irish Steel δεν αναγκάστηκε να μειώσει τις ικανότητες της παραγωγής, επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι η σημασία της επίμαχης ενισχύσεως δεν μπορεί να συγκριθεί με τη σημασία των ενισχύσεων που αφορούσαν οι αποφάσεις 94/256, 94/257, 94/258, 94/259, 94/260 και 94/261. Η Επιτροπή εκθέτει στο σημείο 14.1 της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1995 ότι, αν είχε προβλέψει το ίδιο μέτρο με αυτό που εφαρμόστηκε στις αποφάσεις αυτές, ήτοι μείωση ικανότητας παραγωγής 750 000 τόνων για κάθε χορηγούμενο τμήμα ενισχύσεως ενός δισεκατομμυρίου, θα είχε επιβληθεί στην Irish Steel μείωση ικανότητας παραγωγής 28 000 τόνων. Όμως, αυτό δεν μπορεί να συγκριθεί με τις μειώσεις ικανότητας παραγωγής που επιβλήθηκαν στις δικαιούχους των ενισχύσεων που αφορούσαν οι προμνημονευθείσες αποφάσεις οι οποίες αντιστοιχούν στη χορήγηση πολύ μεγαλύτερων ποσών. Στη συνέχεια, πρέπει να υπομνηστεί το πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται η προσβαλλομένη απόφαση. Πράγματι, αφενός, η χρηματική ενίσχυση που κρίθηκε συμβατή με την απόφαση αυτή αντιστοιχεί στον σκοπό που συνίσταται στο να αποκτήσει η Ιρλανδική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα μια υγιή και οικονομικά βιώσιμη διάρθρωση. Εξάλλου, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα δήλωση του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1993, τα ιδιαίτερα προβλήματα της Ιρλανδίας όπου υφίσταται μία μόνο εταιρία ελάχιστα σημαντικού μεγέθους (αιτιολογική σκέψη IV της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, δεν ήταν δυνατό από τεχνικής απόψεως, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφαση, να μειωθεί η ικανότητα παραγωγής της επιχειρήσεως χωρίς να προκληθεί το κλείσιμό της, δεδομένου ότι η Irish Steel διαθέτει μία μόνο μονάδα θερμής ελάσεως (αιτιολογική σκέψη V). Υπό τις περιστάσεις αυτές, το ότι δεν απαιτήθηκε μείωση της ικανότητας παραγωγής δικαιολογείται από το ιδιαίτερο πλαίσιο εντός του οποίου εγκρίθηκαν οι ενισχύσεις με την προσβαλλομένη απόφαση. Εν πάση περιπτώσει, οι περιορισμοί πωλήσεων που επιβλήθηκαν στην Irish Steel και οι άλλες υποχρεώσεις που περιέχει η προσβαλλομένη απόφαση συνιστούν αντισταθμίσιμα ως προς τα οποία δεν υπήρχε προηγούμενο.
- 131 Ως προς το επιχείρημα που αντλείται από τον χαρακτήρα δυσμενούς διακρίσεως της εγκρίσεως της επίδικης ενισχύσεως, εφόσον αποβαίνει προς όφελος μιας επιχειρήσεως που δεν είχε προβεί στο παρελθόν σε κατά βάθος αναδιαρθρώσεις, σε βάρος των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων που είχαν προβεί σε αυτές τις αναδιαρθρώσεις, η προσφεύγουσα, η οποία έλαβε ενισχύσεις που καθιστούσαν δυνατή την αναδιάρθρωση και την ιδιωτικοποίησή της, δεν απέδειξε κατά πόσον η προσβαλλομένη απόφαση συνιστά την παροχή προτιμιασικής μεταχειρίσεως στην Irish Steel.
- 132 Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, κατά την οποία η προσβαλλομένη απόφαση πάσχει λόγω παραβιάσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, πρέπει να απορριφθεί.

Επί της παρανόμου τακτοποίησεως ενισχύσεων που δεν είχαν προηγουμένως κοινοποιηθεί

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 133 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι μεταξύ του 1990 και 1994 το ιρλανδικό Δημόσιο χορήγησε διάφορες ενισχύσεις στην Irish Steel, τόσο υπό τη μορφή εγγυήσεως δανείων και προκαταβολών όσο και υπό τη μορφή παροχής κρατικών δανείων. Εντούτοις, οι εν λόγω ενισχύσεις δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων (βλ. ανωτέρω, σκέψη 7).
- 134 Οι ενισχύσεις αυτές, ως προς τις οποίες δεν υφίσταται τυπική νομιμότητα, δε μπορούν να καταστούν εκ των υστέρων νόμιμες μέσω εγκριτικής απόφασης της Επιτροπής. Αυτό επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφασή του της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires και Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon (Συλλογή 1991, σ. I-5505, σκέψη 16, στο εξής: απόφαση FNCE).
- 135 Μολονότι το άρθρο 95 της Συνθήκης δεν περιέχει καμία ρητή διάταξη από απόψεως διαδικασίας που απαγορεύει στα κράτη μέλη να χορηγούν ενισχύσεις πριν λάβουν την έγκριση της Επιτροπής, η απαγόρευση αυτή επιβάλλεται σιωπηρώς λόγω του γεγονότος ότι οι σχετικές με τις ενισχύσεις διατάξεις στη Συνθήκη ΕΚΑΧ είναι αυστηρότερες απ' ό,τι στη Συνθήκη ΕΚ. Εν πάση περιπτώσει, η υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα έχει εν προκειμένω εφαρμογή.
- 136 Η Επιτροπή διευκρινίζει, όλως εξ αρχής, ότι μόνον ένα μέρος των ενισχύσεων χορηγήθηκε χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση και έγκριση. Στη συνέχεια προβάλλει ότι η μη τήρηση της διαδικασίας κοινοποίησης δεν έχει, ούτε στην περίπτωση του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ) ούτε στην περίπτωση του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα, το οποίο προβλέπει την ίδια υποχρέωση προηγούμενης

κοινοποιήσεως και την απαγόρευση των προώρων καταβολών, επίδραση στο συμβατό, ως προς την ουσία, της ενισχύσεως με την κοινή αγορά. Τέλος, δεν αποδέχεται την εκ μέρους της προσφεύγουσας ερμηνεία της αποφάσεως FNCE.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 137 Το σύστημα που δημιούργησε η Συνθήκη ΕΚΑΧ στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και εφόσον τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 95 της Συνθήκης, να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων που είναι αναγκαίες για την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς σιδήρου και χάλυβα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η απαγόρευση του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης δεν συνιστά απαγόρευση απαλλαγμένη αιρέσεων ή απόλυτη.
- 138 Η εγγενής σ' αυτό το σύστημα εγκρίσεως ενισχύσεων λογική προϋποθέτει, όλως εξ αρχής, όσον αφορά τις ατομικές αποφάσεις, αίτηση εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 95 της Συνθήκης εκ μέρους του κράτους μέλους προς την Επιτροπή και, στη συνέχεια, την εξέταση της αναγκαιότητας της ενισχύσεως εν όψει της πραγματοποιήσεως των σκοπών της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, το σύστημα που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ αποτελείται, όπως και το σύστημα του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ, από δύο ξεχωριστά στάδια. Το πρώτο έχει τεχνικό χαρακτήρα και συνεπάγεται για τα κράτη μέλη την υποχρέωση κοινοποιήσεως στην Επιτροπή όλων των μελετωμένων ενισχύσεων και την απαγόρευση καταβολής τους πριν εγκριθούν από αυτήν (η οποία υποχρέωση απορρέει απλούστατα από το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης)· το δεύτερο έχει ουσιαστικό χαρακτήρα και συνίσταται στην ανάλυση της αναγκαιότητας της ενισχύσεως εν όψει της πραγματοποιήσεως ορισμένων από τους σκοπούς της Συνθήκης. Εξάλλου, το άρθρο 6 του κώδικα ενισχύσεων προβλέπει σε σχέση με τις ενισχύσεις που απαλλάσσει από την απαγόρευση του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης μια τελείως παρόμοια διαδικασία κοινοποιήσεως και εξετάσεως του συμβατού τους.
- 139 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η επίμαχη ενίσχυση, ύψους 1,217 εκατομμυρίων IR£, που αντιστοιχούσε στην εγγύηση του Δημοσίου που κάλυπτε δύο δάνεια μέχρι 12 εκατομμύρια IR£ (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 7), χορηγήθηκε χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή (βλ., ιδίως, το σημείο 9 της ανακοινώσεως 95/C). Επομένως, απομένει να εξεταστεί αν, εν όψει αυτής

της ελλείψεως προηγούμενης κοινοποίησης, η προσβαλλομένη απόφαση συνιστά, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, παράνομη τακτοποίηση της ενισχύσεως αυτής.

- 140 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η παράβαση των υποχρεώσεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ δεν μπορεί να απαλλάξει την Επιτροπή από την εξέταση του συμβατού της ενισχύσεως από πλευράς άρθρου 92 της Συνθήκης ΕΚ και ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να την κηρύξει παράνομη, χωρίς να έχει ελέγξει αν η ενίσχυση συμβιβάζεται ή όχι με την κοινή αγορά (βλ., με το πνεύμα αυτό, την απόφαση FNCE, σκέψη 13).
- 141 Όμως, δεδομένου ότι η απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης δεν συνιστά παρά μία καταρχήν απαγόρευση και δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει την εξουσία να εγκρίνει κρατικές ενισχύσεις που θεωρούνται αναγκαίες για την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς, η προηγούμενη κοινοποίηση έχει τεχνικό επίσης χαρακτήρα σε σχέση με την τελική απόφαση περί του συμβατού της ενισχύσεως και, επιπλέον, της αναγκαιότητάς της προκειμένου να πραγματοποιηθούν ορισμένοι σκοποί της Συνθήκης. Η έλλειψη της κοινοποίησης αυτής δεν αρκεί για να απαλλαγεί ή ακόμη και να εμποδιστεί η Επιτροπή από το να αναλάβει πρωτοβουλία στηριζόμενη στο άρθρο 95 της Συνθήκης και, ενδεχομένως, από το να κηρύξει τις ενισχύσεις συμβατές με την κοινή αγορά. Εν προκειμένω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση της Irish Steel, περιλαμβανομένης της επίδικης ενισχύσεως, ήταν αναγκαίες για την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς και δεν συνεπάγονταν απαράδεκτες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, η έλλειψη κοινοποίησης δεν μπορεί να θίξει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, ούτε στο σύνολό της ούτε όσον αφορά τη μη προηγούμενης κοινοποιηθείσα ενίσχυση.
- 142 Κατά τα λοιπά, η υιοθέτηση αυτής της θέσεως από την Επιτροπή δεν εμποδίζει τους ενδιαφερομένους που θίγονται από την πρόωγη καταβολή της ενισχύσεως να προσφύγουν στα εθνικά δικαστήρια ζητώντας να αναγνωριστεί η ακυρότητα των πράξεων εκτελέσεως της παράτυπης ενισχύσεως ή να επιδικαστεί αποζημίωση για τις ζημιές που ενδεχομένως υπέστησαν, ακόμη και αν η ενίσχυση κηρύχθηκε στη συνέχεια συμβατή προς την κοινή αγορά. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει το άμεσο αποτέλεσμα της απαγορεύσεως των κρατικών ενισχύσεων που θέτει το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης (απόφαση της 23ης Απριλίου 1956, 7/54 και 9/54, Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή

τόμος 1954-1964, σ. 25 (συνοπτική μετάφραση). Εξάλλου, όπως η Επιτροπή ορθώς μνημονεύει, το Δικαστήριο, στην απόφαση FNCE, υπογραμμίζει το άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ και την υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να αντλούν συναφώς τις αναγκαίες συνέπειες προκειμένου να αποκαθιστούν τη νομιμότητα και, ενδεχομένως, να αποζημιώνουν τους ιδιώτες για τις ζημιές που υφίστανται λόγω της παράνομης χορηγήσεως κρατικής ενισχύσεως. Εντούτοις, το γεγονός ότι το άρθρο 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ έχει άμεσο αποτέλεσμα, αφενός, δεν έχει άμεση επίπτωση επί της κατ' ουσίαν εξετάσεως της ενισχύσεως και, αφετέρου, δεν συνεπάγεται τον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί συμβατού που λαμβάνει η Επιτροπή (σκέψεις 13 και 14).

143 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που αφορά την προβαλλόμενη παράνομη τακτοποίηση των ενισχύσεων που δεν είχαν κοινοποιηθεί προηγουμένως στερείται ερεισματος.

144 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο λόγος που στηρίζεται στην παραβίαση της Συνθήκης ΕΚΑΧ ή κάθε κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της πρέπει να απορριφθεί.

3. Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου

145 Με τον λόγο αυτό, η προσφεύγουσα προβάλλει ανεπαρκή αιτιολογία, παράλειψη κινήσεως της κατ' αντιδικία διαδικασίας και παράβαση της υποχρεώσεως να ζητηθεί η σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Επί της ανεπαρκούς αιτιολογίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 146 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε την προσβαλλομένη απόφαση. Η απόφαση αυτή, η οποία εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 95 της Συνθήκης, είναι πράξη εξαιρετικού χαρακτήρα και, εξάλλου, η Επιτροπή απομακρύνθηκε αδικαιολογήτως από την προηγούμενη πρακτική της ως προς την έκδοση αποφάσεων. Η προσφεύγουσα επικαλείται συναφώς την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1975, 73/74, *Groupement des fabricants de papier peints de Belgique κ.λπ. κατά Επιτροπής* (Συλλογή τόμος 1975, σ. 457, σκέψη 31). Επιπλέον, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε ικανοποιητικώς την έγκριση ενισχύσεων που υπερβαίνουν το ποσό των 31 εκατομμυρίων IR£ το οποίο, στην ανακοίνωση της 11ης Οκτωβρίου 1995, θεώρησε ως το αυστηρώς αναγκαίο ανώτατο όριο.
- 147 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 148 Το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, τέταρτη περίπτωση, της Συνθήκης προβλέπει ότι η Κοινότητα «καθιστά γνωστούς τους λόγους της δράσεώς της». Το άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης διευκρινίζει ότι «οι αποφάσεις, οι συστάσεις και οι γνώμες της Επιτροπής αιτιολογούνται και αναφέρονται στις γνώμες που έχουν υποχρεωτικά ζητηθεί». Από τις διατάξεις αυτές, καθώς και από τις γενικές αρχές της Συνθήκης, προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέχει υποχρέωση αιτιολογήσεως όταν εκδίδει γενικές ή ατομικές αποφάσεις, όποιο κι αν είναι το νομικό έρεισμα που επιλέγεται προς τον σκοπό αυτό.
- 149 Κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και να διαφαίνεται από αυτή κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχο του. Ωστόσο, δεν απαιτείται η αιτιολογία να προσδιορίζει

όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία. Η αιτιολογία πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του κειμένου της πράξεως, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-723, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-266/94, Skibsværftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1399, σκέψη 230). Επίσης, η αιτιολογία μιας πράξεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως, μεταξύ άλλων, «του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως να λάβουν εξηγήσεις οι αποδέκτες της πράξης ή άλλα πρόσωπα που αφορά η πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚΑΧ» (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, 172/83 και 226/83, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2831, σκέψη 24, και απόφαση British Steel, σκέψη 160). Τέλος, όταν η Επιτροπή βαίνει αισθητώς πέραν των προηγουμένων αποφάσεων, οφείλει να αναπτύσσει ρητώς τη συλλογιστική της (προπαρατεθείσα απόφαση Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 31).

150 Πρώτον, από την αιτιολογική σκέψη V της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν επιδίωκε, εν προκειμένω, μείωση των ικανοτήτων παραγωγής, διότι αυτό δεν ήταν «δυνατό από τεχνική άποψη (...) χωρίς να κλείσει η μονάδα, επειδή η Irish Steel διαθέτει μόνο μία μονάδα θερμής ελάσεως» και, επιπλέον, επειδή μια τέτοια λύση θα ήταν ασυμβίβαστη προς τον «στόχο της διαμόρφωσης μιας υγιούς και βιώσιμης από οικονομική άποψη διαρθρώσεως του τομέα του χάλυβα στην Ιρλανδία» (αιτιολογική σκέψη IV). Εξάλλου, το Πρωτοδικείο έκρινε ήδη στη σκέψη 130 ότι το γεγονός ότι δεν απαιτήθηκε μείωση της ικανότητας παραγωγής δικαιολογούνταν από το ιδιαίτερο πλαίσιο εντός του οποίου εγκρίθηκαν οι ενισχύσεις με την προσβαλλομένη απόφαση. Δεδομένου ότι οι συνθήκες αυτές εκτίθενται στην προσβαλλομένη απόφαση, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν ανέπτυξε ρητώς τη συλλογιστική της.

151 Δεύτερον, όσον αφορά τους προβλεπομένους στα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης σκοπούς που επιδίωξε η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφαση, στην αιτιολογική σκέψη IV της αποφάσεως αυτής εκτίθεται επίσης κατά πόσον η τόσο από οικονομικής όσο και από κοινωνικής απόψεως επίπτωση της χρηματοοικονομικής ενισχύσεως που πρότεινε η Ιρλανδία, η οποία εντάσσεται σε πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως της Irish Steel που κρίθηκε με την ανάλυση ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων βιώσιμο, ανταποκρινόταν στους σκοπούς που προβλέπονται από τα άρθρα αυτά.

- 152 Τρίτον, όσον αφορά τη συμπληρωματική ενίσχυση στην οποία αναφέρεται η προσφεύγουσα, από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι αποτέλεσε το αντιστάθμισμα για τους περιορισμούς παραγωγής και πωλήσεως που επέβαλε το Συμβούλιο (αιτιολογική σκέψη II).
- 153 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, η αιτίαση αυτή είναι κατά μείζονα λόγο αβάσιμη, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε ενεργώς στη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, μέσω του εκπροσώπου της, κ. Evans, στη Συμβουλευτική Επιτροπή, και ότι γνώριζε τους πραγματικούς και νομικούς λόγους που ώθησαν την Επιτροπή να εκτιμήσει ότι οι ενισχύσεις συμβιβάζονταν προς την κοινή αγορά και να μην απαιτήσει ως αντιστάθμισμα μείωση ικανότητας παραγωγής [βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1973, 13/72, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 349, σκέψη 12 (συνοπτική μετάφραση), και απόφαση British Steel, σκέψη 168].
- 154 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που αντλείται από την ανεπαρκή αιτιολογία πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί της παραλείψεως κινήσεως της κατ' αντιδικία διαδικασίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 155 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 6, παράγραφος 4, του πέμπτου κώδικα, η Επιτροπή οφείλει να ενημερώνει τους ενδιαφερομένους τρίτους για την αίτηση εγκρίσεως, ώστε να μπορούν να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους. Εν προκειμένω, η Επιτροπή προέβη στη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα του αρχικού σχεδίου της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως (ανακοίνωση 95/C) όχι όμως και του δευτέρου σχεδίου αναδιαρθρώσεως. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προσέβαλε το δικαίωμα της προσφεύγουσας να ακουστεί και να παρράσχει, σε εύλογο χρόνο, τις παρατηρήσεις της επί του υπό εξέταση σχεδίου.

156 Η Επιτροπή αντικρούει τους ισχυρισμούς αυτούς, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 95 της Συνθήκης παρέχει στην προσφεύγουσα πλέον εκτεταμένα διαδικαστικά δικαιώματα από αυτά που απορρέουν από το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων. Η προσφεύγουσα διέθετε όντως μεγαλύτερη προθεσμία για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και θα μπορούσε να το πράξει τόσο άμεσα όσο και μέσω της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

157 Η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Η διάταξη αυτή προβλέπει τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και την υποχρεωτική διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή. Δεν καθιερώνει το δικαίωμα ακροάσεως των αποδεκτών των αποφάσεων και των ενδιαφερομένων προσώπων. Εξάλλου, το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων θεσπίζει το δικαίωμα αυτό, ορίζοντας ότι «αν η Επιτροπή, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερόμενους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, διαπιστώσει ότι, μια ενίσχυση είναι συμβιβασίμη με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, πληροφορεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος σχετικά με την απόφασή της». Η διάταξη αυτή περιλαμβάνετο σε όλους τους κώδικες ενισχύσεων που προηγήθηκαν του πέμπτου κώδικα (βλ., συναφώς, την απόφαση 257/80/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 1980, περί θεσπίσεως των κοινοτικών κανόνων για τις ειδικές ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, JO L 29, σ. 5).

158 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή αγνόησε τα δικαιώματα άμυνας, καθόσον, έστω και ελλείψει ρητής διατάξεως του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, όφειλε να κινήσει ως προς αυτήν την κατ' αντιδικία διαδικασία σύμφωνα με το πρότυπο του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα ενισχύσεων. Επιδιώκει επίσης να αποδείξει ότι υφίσταται παραλληλία μεταξύ του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ, προκειμένου να συναγάγει μια γενική αρχή κατά την οποία η Επιτροπή υποχρεούται να περιλαμβάνει συστηματικά τους ενδιαφερομένους στη διαδικασία, οσάκις πρόκειται να κρίνει το συμβατό κρατικής ενισχύσεως με τη Συνθήκη.

159 Χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί το ζήτημα αν υφίσταται γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου παρέχουσα στους ενδιαφερομένους το δικαίωμα ακροάσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεως επί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προσφεύγουσα είχε, εν πάση

περιπτώσει, την ευκαιρία να προβάλλει τις απόψεις της στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Πράγματι, δυνάμει του άρθρου 18 της Συνθήκης, η Συμβουλευτική Επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους των παραγωγών, των εργαζομένων, των καταναλωτών και των εμπόρων. Όμως δεν αμφισβητείται ότι η British Steel, ως παραγωγός, εκπροσωπούνταν στην Επιτροπή αυτή. Έτσι, κατά την 324η συνεδρίαση της εν λόγω Επιτροπής, στις 24 Νοεμβρίου 1995, η έγκριση των ενισχύσεων στην Irish Steel συζητήθηκε και ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας είχε την ευκαιρία να διατυπώσει τη γνώμη του επί των μέτρων που πρότεινε η Επιτροπή (βλ., με το πνεύμα αυτό, την απόφαση British Steel, σκέψη 176).

- 160 Εν πάση περιπτώσει, η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της ανακοινώσεως 95/C δεν μπορεί να περιήγαγε την προσφεύγουσα σε πλάνη ως προς την πρόταση που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο και επί της οποίας είχε δοθεί η γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Πράγματι, πριν από τη δημοσίευση αυτής της ανακοινώσεως, στις 28 Οκτωβρίου 1995, η προσφεύγουσα ήταν ήδη σε θέση να γνωρίζει, λόγω της συμμετοχής της στη συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 1995, ότι οι ιρλανδικές αρχές είχαν αποσύρει το πρώτο σχέδιο αναδιαρθρώσεως και ότι είχαν υποβάλει ένα δεύτερο τροποποιημένο σχέδιο.
- 161 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία να ακουστεί σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 95 της Συνθήκης, επί της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αιτίαση που αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως κινήσεως της κατ' αντιδικία διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί της παραβάσεως της υποχρεώσεως διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 162 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε τη σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής επί των ενισχύσεων που τελικά εγκρίθηκαν. Συγκεκριμένα, το ποσό της ενισχύσεως που είχε αρχικά προταθεί και οι όροι από τους οποίους εξηρτάτο η έγκριση τροποποιήθηκαν μεταξύ της συνεδριάσεως της Συμβουλευτικής Επιτροπής, στις 25 Οκτωβρίου 1995, και της τελικής

επιδιοκμασίας από το Συμβούλιο, στις 22 Δεκεμβρίου 1995. Η προσφεύγουσα, επικαλούμενη τη νομολογία του Δικαστηρίου που αφορά τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο των αποφάσεων που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 308 ΕΚ) (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1992, C-65/90, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-4593), υποστηρίζει ότι η υποχρέωση εκ νέου διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή ήταν επιβεβλημένη για τον λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση διαφέρει διττώς κατ' ουσίαν από την υποβληθείσα πρόταση: πρώτον, το ύψος της ενισχύσεως αυξήθηκε κατά 22 % και, δεύτερον, οι περιορισμοί πωλήσεων τροποποιήθηκαν αισθητά. Εντούτοις, η Συμβουλευτική Επιτροπή ουδέποτε είχε την ευκαιρία να λάβει θέση επί των αποτελεσμάτων της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού που θα μπορούσαν να προκαλέσουν οι συμπληρωματικές ενισχύσεις, αλλ' ούτε και επί του ζητήματος αν οι νέοι όροι ήταν κατάλληλοι για να εξαλείψουν μια τέτοια στρέβλωση.

- 163 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας στηρίζεται στο υποθετικό δεδομένο ότι η ενίσχυση συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού, πράγμα που ήδη έχει αντικρουστεί. Όσον αφορά την υποχρέωση εκ νέου διαβουλεύσεως, η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλεται υπό το φως της νομολογίας που επικαλείται η προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 164 Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή προέβη σε διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 1995. Η διαβούλευση αυτή είχε ως βάση το κείμενο της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1995. Ωστόσο, η τελική απόφαση εγκρίσεως των ενισχύσεων ελήφθη με ορισμένες τροποποιήσεις κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1995, χωρίς να ζητηθεί η γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής επί των τροποποιήσεων αυτών.
- 165 Το προβαλλόμενο συναφώς επιχείρημα από την προσφεύγουσα, ως προς την ύπαρξη παραλληλίας μεταξύ της υποχρέωσης διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της υποχρέωσης διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή που περιέχει το άρθρο 95 της Συνθήκης, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πράγματι, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι κοινοτικό θεσμικό όργανο του οποίου η αποτελεσματική συμμετοχή στην κοινοτική νομοθετική διαδικασία αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της μεταξύ των κοινοτικών οργάνων ισορροπίας

που επιδιώκει η Συνθήκη (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 1997, C-392/95, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. I-3213, σκέψη 14). Στην παρούσα υπόθεση, αντιθέτως, πρόκειται για τη συμμετοχή ενός οργάνου με καθήκοντα τεχνικού χαρακτήρα στη διαδικασία εκδόσεως αποφάσεων των θεσμικών οργάνων. Κατά συνέπεια, η γνώμη που προβλέπει το άρθρο 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν ταυτίζεται με την ίδια ρητή επιταγή όπως είναι η διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που επιβάλλει το άρθρο 235 της Συνθήκης ΕΚ.

- 166 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να εξεταστεί αν η υποχρέωση εκ νέου διαβουλεύσεως ήταν εν προκειμένω επιβεβλημένη, συνεπεία της οικονομίας του άρθρου 95 της Συνθήκης και, μεταξύ άλλων, των σκοπών στους οποίους αναφέρεται η προβλεπόμενη από αυτό διαβούλευση.
- 167 Από τον συνδυασμό των άρθρων 18, 19 (σύνθεση και καθήκοντα της Συμβουλευτικής Επιτροπής) και 95 της Συνθήκης προκύπτει ότι η διαβούλευση με το όργανο αυτό έχει ως σκοπό, πρώτον, να καθιστά δυνατό σε όλους τους ενδιαφερομένους επαγγελματίες να εκφράζουν τη γνώμη τους εν όψει των προτάσεων που διατυπώνει η Επιτροπή και, δεύτερον, να καθιστά δυνατό στο Συμβούλιο να λαμβάνει αποφάσεις βάσει διευρυμένου σε όλους τους ενδιαφερομένους διαλόγου.
- 168 Κατά συνέπεια, η πρακτική αποτελεσματικότητα της διαβουλεύσεως εξαντλείται όταν, αφενός, η Συμβουλευτική Επιτροπή είχε την ευκαιρία να διατυπώσει τη γνώμη της επί όλων των ζητημάτων που ανέκυψαν, με γνώση όλων των αναγκαίων στοιχείων για την κατανόηση της υπό εξέταση καταστάσεως και, αφετέρου, το Συμβούλιο έλαβε γνώση αυτής της γνώμης προκειμένου να είναι σε θέση να τη λάβει υπόψη κατά το χρονικό σημείο της οριστικής αποφάσεως. Όμως, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η Συμβουλευτική Επιτροπή είχε την ευκαιρία να εκφέρει γνώμη βάσει της ανακοινώσεως 95/C, η οποία περιείχε όλα τα αναγκαία στοιχεία. Η επί το αυστηρότερον επιβολή όρων για την έγκριση της ενισχύσεως σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής κατόπιν των επιφυλάξεων που εξέφρασαν ορισμένα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής καταδεικνύει όχι μόνον ότι το Συμβούλιο είχε πλήρη γνώση της γνώμης της Συμβουλευτικής Επιτροπής, αλλά και ότι την έλαβε υπόψη για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η αύξηση του

ποσού των ενισχύσεων, καθόσον την αφορά, συνιστά το αναγκαίο αντιστάθμισμα για τις απώλειες εισοδημάτων που προκαλούνται από την επί το αυστηρότερον επιβολή των όρων προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του σχεδίου αναδιαρθρώσεως.

- 169 Κατά συνέπεια, η έλλειψη εκ νέου διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή επί του τελικού κειμένου της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα της διαβουλεύσεως, όπως προκύπτει από την οικονομία του άρθρου 95 της Συνθήκης.
- 170 Επομένως, η αιτίαση που αντλείται από την παράβαση της υποχρεώσεως διαβουλεύσεως με τη Συμβουλευτική Επιτροπή στερείται ερείσματος.
- 171 Κατά συνέπεια, ο λόγος που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου πρέπει να απορριφθεί.
- 172 Από το σύνολο των σκέψεων που αναπτύσσονται ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 173 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής προβλήθηκε χωρίς εύλογη αιτία και κακοβούλως κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, ζητεί από το Πρωτοδικείο, όποια και αν είναι η έκβαση της προσφυγής στο σύνολό της, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 174 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο ισχυρισμός που προέβαλε η Επιτροπή ήταν λυσιτελής κατά το χρονικό σημείο της ασκήσεως της προσφυγής. Πράγματι, το ζήτημα αν η προθεσμία, η απώλεια της οποίας επιφέρει έκπτωση από το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως, μπορούσε να αρχίσει να τρέχει σε βάρος ενός διαδίκου από ημερομηνία προηγούμενη της δημοσιεύσεως δεν είχε ακόμη κριθεί από την κοινοτική νομολογία. Επιπλέον, θέτοντας το ζήτημα του απαραδέκτου της προσφυγής, η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να προσάψει στην προσφεύγουσα παράβαση της προσβαλλομένης αποφάσεως πριν από τη δημοσίευσή της, στην οποία συνέβαλε με την άρνησή της να της την ανακοινώσει. Στήριξε τον ισχυρισμό αυτό στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα είχε επαρκή γνώση της πράξεως πολύ προ της δημοσιεύσεώς της. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η έλλειψη ανακοινώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ασφαλώς δεν συνάδει προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως, πλην όμως ουδόλως επηρέασε την άποψη της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, προβάλλοντας τον ισχυρισμό αυτόν, δεν προξένησε στην προσφεύγουσα έξοδα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.
- 175 Επομένως, το αίτημα της προσφεύγουσας βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 176 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Όμως, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε ως προς το αίτημά της που αφορά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Δεδομένου ότι η καθής και η Isprat, παρεμβαίνουσα υπέρ αυτής, υπέβαλαν σχετικό αίτημα, πρέπει να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στην καταβολή των εξόδων τους.
- 177 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Ιρλανδία, παρεμβαίνουσα, φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

- 178 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, που δεν είναι κράτος μέλος ή θεσμικό όργανο, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Εν προκειμένω, η Hoogovens, παρεμβαίνουσα υπέρ της προσφεύγουσας, πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδά της, καθώς και στα δικαστικά έξοδα της καθής και της Irish Ispat Ltd, παρεμβαίνουσας.

3) **Η Ιρλανδία και η Hoogovens Staal BV, παρεμβαίνουσες, φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.**

Moura Ramos

García-Valdecasas

Tiili

Lindh

Mengozzi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Ιουλίου 1999.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

R. M. Moura Ramos